

Andreas Munch

Ephemerer

bokselskap.no
Oslo 2023

bokselskap.no, Oslo 2023

Andreas Munch: *Ephemerer*

Teksten i bokselskap.no følger 1. utgave, 1836 (Christiania/Johan Dahl).

Digitaliseringen er basert på egen transkripsjon.

ISBN: 978-82-8319-720-4 (bokselskap.no),

978-82-8319-721-1 (epub), 978-82-8319-722-8 (mobi)

Filen er lastet ned fra e-bokportalen Bokselskap. Lesetekst og flere nedlastningsmuligheter m.m. er gratis tilgjengelig på bokselskap.no

---

[Jeg eier ingen Ørnevinge]

Jeg eier ingen Ørnevinge
At løfte dig fra Dagens Kvalm,
Min Røst kan ikke kraftigt klinge
Med Gjenlyd af den fulde Malm.

Jeg eier disse lette Tanker –
En Dands af Ephemerer kun, –
Som, medens Øieblikket banker,
Omflagre dig en Morgenstund.

De lever medens Lysets Straale
Kan give deres Vinger Guld,
Den dunkle Nat de kan ei taale,
De staae sig ei mod Storm og Kuld.

Lad dem da flyve i Sekunder!
Husk paa: dit eget Liv er kort –
Til samme Maal med dem du stunder:
At smile, døe, og glemmes bort!

Mit Fødeland

Hvor i Verden jeg gaar, om i Syd, om i Vest,
Det er dog ei min hjemlige Strand,
Thi det Fjeld, som jeg saae i min Barndom, er bedst:
Jeg er stolt af mit Fædreneland.

Ei fordi der er Pragt i den vilde Natur,
Ei for Klippens den eensomme Gru;
Ei fordi der er Gjenklang af Oldtidens Luur
Mellem Fjeldenes Vægge endnu.

Thi det lader vel skjønt naar den skinnende Bræ
Staaer mod Himlen i Aftenens Glød –
Det er deiligt i Birkenes lysgrønne Læ,
Ak! men al denne Skjønhed er død.

Og jeg elsker vel høit vore Fædres Bedrift,
Og hvert Sagn driver Blod i min Kind,
Dog jeg seer kun dets Kraft end i Steen og i Skrift:
Den er stor, men den er ikke min.

O! men Folket, som lever med mig paa een Dag,
Det er mit, er mit Fødelands Lyst –
Og Naturen er skjønn kun ved Hjerternes Slag,
Som en Blomst paa den Elskedes Bryst.

Høit paa Himlen i Nord har der tændt sig en Sol,
Frihed luer i Mændenes Barm:
Lad det storme da kun om vor iislagte Pol:
Her vi eier en Kraft, som er varm.

Der er Haab i det fri, i det dristige Blik,
Der er Magt i det levende Ord;

I vort Modersmaal er der en kvægende Drik,
Og i Hjemmet alene den groer.

Ofte synger en Fugl om den deilige Frugt
Fjernt i Syd over Bølgernes Vei.
Ak hans Stemme er sød, og han lover saa smukt –
O! men tro ham, o tro ham dog ei!

Thi jeg kjender ham godt, jeg har sværmet og drømt,
Jeg har flygtet med ham mangel Nat:
Men der kaldte dog altid en Stemme saa ømt
Fra det Hjem, som jeg havde forladt.

Har du Hjerte dertil, prøv at gaae, prøv at gaae
For dig selv i det fremmede Land!
O! hvor snart vil da Taaren i Øiet dig staae
For det Hjem, som ei glemme du kan.

Du vil savne den Jord, hvor din Moder har grædt,
Hvor som Barn du i Skovene sang.
I det Land, hvor din Fader til Jorden er stædt,
Vil du længes at hvile engang.

Hvor i Verden du gaaer, om i Syd, om i Vest,
Det er dog ei den hjemlige Strand.
Thi det Fjeld, som du saae i din Barndom, er bedst,
Og dit Liv er dit Fædreland.

Den gjendøbte Poesie

Vi leve i en egen Tid
Med Alvorsord og Alvorsstrid –
Dens Kamp er god, det kan ei nægtes:
For Livets Ret, for Aandens Magt,
For *Frihed*, hvormed Alt er sagt,
Med Hoveder og Hænder fægtes.
Man mærker, at en Ungdomskjæmpe
Gaaer med sit Sværd henover Jorden,
At friske op en kunstlet Slægt,
At vælte døde Tidens Vægt
Fra Brystet af en skøn Natur –
At støve op i Verdens Orden
Og slippe Tanken af sit Buur:
Hans Kraft kan Intet, Intet dæmpe,
Han knuser hver en Fordoms Muur.
Stærk radikal er just hans Kuur –
Gud veed, han farer ei med Lempe.

Nu er man endelig da kjed
Af Søvnens tamme, døde Fred.
Nu ønsker man det gaaende –
Man vil ha'e lidt at handle med,
Hvor hver for sig er selv formaaende,
Der er en Venden op og ned
Paa alt det Gamle og ved Hævd bestaaende.
Hist styrtes gamle møre Throner
Og strække stive Been i Veiret,
Og Folket, som med Kraft har seiret,
Omjubler dem med Frihedstoner,
Og lystigt i en Runddeel leiret
Let leger Bold med Kongekroner.

Følg mig til hiint Akademie,
Hvor Lærdom og Philosophie
Fra Arilds Tid har siddet i
Sin bløde Lænstol og doceret.
Ha! hvad er det? Gud staae os bi!
Er ogsaa alt emanciperet?
Den nye Reformators Spor
I disse hellige Hallerboer!
Lys har man sluppet ind og Luft,
Og Livets friske Morgenduft
I det ærværdig dunkle Tempel,
Hvor før man sad saa smukt i Tryk
Af Mørke, Pudder og Paryk,
Og conjugerte sit Exempel.
Nu gjør man Nar kun af Pedanter,
Som bygge op med sære Kanter
Moralsystem i Folianter –
Nu lever man for selve *Livet*,
Og bruger hvad Een Gud har givet
I Jordens unge grønne Lyst
Og i vort eget fulde Bryst.
Kun nogle Troe, kun nogle Faae
Som Kjæmper for det Gamle staae.
Det er de ægte Professores,
De haarde skimlede Doctores,
Som Intet kunde bide paa.
Dem har ei nogen Tid forbedret,
De trumfe endnu i Kathedret
Og præke for de tomme Bænke,
Og mærke ei, og vil ei tænke,
Skolaren længst har brudt sin Lænke.
Hør, hvor de støie udenfor
Og juble paa en solvarm Slette
Og Livets Krands om Haaret flette –
Mens Doctor sidder indenfor,
Og seer i støvede Autores,
Og lærer sine Skygger Mores.

Saa gjennem Verden, Led for Led,
Gaaer Livets friske Kilde ned;
Hist bruser den med Fossens Skum,
Hist sniger den sig endnu stum –
Og Flammer slaae fra Livets Indre,
Som gjennem Tidens Øine tindre
Med Funklen, større eller mindre.
Flygt selv her til vort Nordens Krog:
Her finder du Tidskjæmpen dog,
Her svinger han sit blanke Sværd,
Som bider hvad er Eggen værd.

Jeg tænker dog, *een* Region
Vel slipper denne Reaction.
Den staaer for høit for Tidens Gjæring,
Og vrager denne drøie Næring
Og alle færske Nyhedstegn.
Thi det er *Poesiens* søde
Og lette og romantiskbløde,
Melodieuse Maanskinsegn.
Der boer en skjøen ætherisk Aand,
Som, hævet over Jordens Baand,
Dog slutter sig til Livets Sider
Og frisk igjennem Verden glider –
Som ei af Tiden overvindes,
Men tager Alt, hvad Godt der findes,
Og løfter det, mens Sangen klinger,
Paa sine Sommerfuglevinger.

Ak nei! Ak nei, det er ei saa!
Selv Poesie kan fri ei gaae,
Selv den i Tidens Kuur maa tages
Og vente Timen, naar det dages:
Thi den er ikke længer, hvad
Den kunde været, hvis den gad.

Fra Folket var den sprungen ud,
Den var den raske Handlings Brud:

I Livets Hvirvel har den hjemme –
Det maa den aldrig, aldrig glemme.
I Hellas's klare Søilehal
Naturen sang som Nattergal,
Og paa Tragediens store Scene
Stod Folket og dets Liv alene.
Fuldt under Christenkirkens Buer
Steeg Messekorets Andagtsluer,
Og Riddertidens Vaabenklang
Var en romantisk Minnesang.
Saa maa den sande Poesie
Til hver Tid strømme sammen i
Livstræets friske, bedste Aarer
Og nære sig af Smil og Taarer –
Indtil der springer ud tilsidst
En deilig Blomst paa grønne Kvist,
Som vugger mildt sin Krone over
Vort Hoved med de søde Vover.

Nu er det Poesiens Brøst,
At Blomsten er fra Stammen løst –
Og at de smaa, halvt visne Blade
Er stuvet sammen, lidet glade,
Med stærke Tømmer, stivt og hvast
I en grundmuret Blomsterkvast
Og Poesiens høie Dame
Vel syntes, at det var en Blame
At være mindre stoltrigid,
End andre Fruer af sin Tid.
Hun tog da paa fornemt at blæse,
At trække Skuldre, rynke Næse
Af Folkelivets djærve Kraft,
Som selv hun engang havde havt.
Hun lod sig nu nobilitere
Og købte Titler, Baand med mere –
Hun bygged' sig et fast Kastel
Med Taarne og med stærke Volde,

Som en Beleiring kan udholde,
Hvis ei man sulter først ihjel.

Der sidder hendes Hofpoeter
I Roe ved hendes stive Feter,
Og trille med den kjælen Stemme
Hvad Fruen naadigst vil bestemme.
Favntykke, døde Epopeer
Jernflidens pralende Trophæer,
Og mangt et lille slebet Digt
Om Ydmyghed og Dyd og Pligt.
Men Politikken – Gud bevares! –
Selv Tanken kan ei her forsvares,
Man holder sig til hvad er vigtigt,
Æsthetiskreent og kunstnerrigtigt.

Kun Skade dog at deres Sange,
De meest lojale, troe og lange
Har dog en Feil, og den er slem:
At Ingen gider høre dem.
Og jeg fortænker ikke heller
Det unge Folk i, at det bytter
Kunst med Natur, og heller lytter
Til Tidens mægtige Noveller,
Som Livets Alvor selv fortæller.
Der gaaer en frihedsdyb Choral
Henover Tidens unge Val,
Og Vaabenklang og kraftig Tale
Gjenlyder i de grønne Dale.
Hvor Under, at man ikke mærker
Til Kunstens eftergjorte Lænker,
Som kvinkelere hen i Taaget,
Om Verden larmer nok saa broget.

Saa kan det ikke blive længer;
Thi Livet til sin Sangmøe trænger:
Frels hende af sit Fangslot!
Hun er ei død, hun slumrer blot.

Det hjælper ei, at Lærde skikker
Sig til at skrive Æsthetikker,
Derved kan nye Lænker kjøbes.
Og andre stive Former støbes –
Eet Middel er der kun tilbage:
Det Tidens andre Brøst maa tage: –
Kort, *Poesien maa gjendøbes.*

Ja, den maa ned i Tidens Strøm.
Vil den opvaagne af sin Drøm.
Afkaste maa den al sin Glands,
Sin laante, stive Flitterkrands –
Afkaste maa den selv Corsetter
Og trange Skoe og Jernblanchetter;
Og bævende, og barnligglad
Gaae nøgen i det kolde Bad,
Kjækt dukke i de salte Bølger,
Saa Skummet over Issen dølgjer,
Og Livets Kilder atter gaae
Til Hjertet og til Øiets Blaa.

Og naar da Poesiens Daab
Har vakt et sødt og deiligt Haab,
Og Verden i Forventning hviler
Saa taus, som naar en Sommeregn
I Morgentaagen stille smiler
Og aander alt den nære Regn –
Da stiger hun af Havet ene
En anden Anadyomene:
Det vaade Haar til Barmen klæber,
Der sidder Smiil paa røde Læber,
Og fra det blye, halvaabne Øie
Gaaer Livets Straale mod det Høie.
Og tusind Fugle hilse hende:
Nu kan de Sanggudinden kjende
Nu kviddrer atter Livets Sang
Og stiger frisk af Hjertets Trang.

Hvo veed, om sligt ei forberedes
I Mulm og Skjul, Gud veed hvorledes,
Her i vort eget Fædreland?
Ialfald man ei nægte kan,
At der er stille nu i Norge
For Sang og Digt blandt Fjeldets Borge –
Imedens ellers Alt flourerer
Og Frihedssæden sig formerer,
Og djærvt og hvast man debatterer
I Storthingssalen, overalt,
Hvor Handlingskraft paa Sindet faldt.
Maaskee nu Poesien henter
Ny Kraft af disse Elementer,
Og blot endnu forsigtig venter,
Til Gjæringen har sat sig lidt
Og Folket bliver mere blidt.
Da stiger den vel op en Dag
Af Folkelivets Bølgeslag –
Og fylder op de norske Fjelde
Med Sangens Lyst og Sangens Vælde.

Imidlertid er man tilmode
I Overgangens Periode,
Som om man havde lidt tilgode:
Man mærker kun de drøie Kræfter
Og ei den Frugt, man sukker efter.
Men allerværst og ilde faren
Er dog for Tiden Digterskaren,
Som ei kan om det Gamle hegne
Og ei det Nye sig tilegne.
Og jeg, som ogsaa er Poet,
(Eller dog troer at være det
Hvad da kan komme ud paa Eet).
Jeg, en æsthetisk Lutheraner,
Som sværger til det Paradoxe,
Fordi det er det Orthodoxe,
Maa dog bekjende, at jeg ahner,

Ja troer, at man i Grunden vist
Dog burde blie Anabaptist.

Det nye Norge

Man hører kun om «gamle Norge,»
Om gammel Kraft i Hedenold,
Om gammel Iis paa Fjeldets Borge,
Om Kjæmpens tunge, rustne Skjold –
Er da vor egen Tid saa vandet,
Kan Ingen dvæle ved det Nye?
Maa alt vort Haab, vort Liv i Landet
Til Mindets blege Taager flye?

O! der er Poesie i Nuet,
Grib det kun i sin lette Flugt,
Fang Geisten, før den har afluret,
Og lad den formes reent og smukt!
Kun i det Levende, Moderne,
Kan Døgnets Søn opslaae sit Blik –
Dog taber Tanken sig saa gjerne
I Sagnets dunkle Romantik.

Men den maa flyve langt tilbage,
Tilbage gennem Ørknens Nat,
Hvor Trældom hyler i sin Klage
Og Skjændselen sit Præg har sat –
Træt kan den da tilsidst opdage
Den stolte Bygning, Nord var før,
I ubestemte Omrids rage
Gigantiskt frem af Nattens Slør.

Den gjæve Oldtids vilde Vrimmel,
Dens Sværdeglands, dens Skjoldes Kvad,
Staaer som en Drøm paa Tidens Himmel
Og vinker med sin Stjernerad.
Lad kun de kjære Straaler strømme

Om Hjertet med en magisk Kraft,
Lad Skjalden kun i Digtet drømme
Om Guderne, som Nord har havt.

Men glemmer ei, at Tiden lagde
En Kløft imellem os og dem,
At Spaadomsordet, Vola sagde,
Forlængst er traadt i Livet frem!
Det gamle Nord er gaaet under
Men Idèsletten hæver sig –
Den nye Slægt sin Verden grunder
Ved egen Daad og egen Krig.

Lad flamme Ild paa Sagas Alter
Og klarne op vor Kjæmpetid –
Jeg elsker dine Jerngestalter,
De æske os til Væddestrid –
Men deres Banner vi ei folde
Udover hvad vi selv bedrev,
Selv maae vi smedde vore Skjolde,
Her gjælder intet Adelsbrev.

Nu er det ikke Tid at sove
I Skyggen af en Bautasteen,
At sidde skjult i gamle Skove
Og lege med de muldne Been –
Nu nytter det ei meer at trænge
Ind i de sjunkne Graves Muld,
Og om de svage Skuldre hænge
En Ring af dødt og arvet Guld.

Den nye Tidsaands Frihedsrøster
Har Jorden af sin Dvale vakt,
Den gamle Skik, de gamle Brøster
Afkastes som en udslidt Dragt.
Det Sædekorn, som nu man høster,
Han længe skjult i Barmen lagt –

Fuldvoxet er det nu. Hvo trøster
Sig til at kjæmpe mod dets Magt?

Og her i Nord den friske Gjæring
Har skabt en ny, en bedre Tid;
Den fordrer Daad, den fordrer Næring
Og Sammenklang af Kraft og Vid:
Hvert Hjul maa gaae, hvert Liv maa ægges
Til munter Virken for det Nye –
Hvor deiligt da om Alt nedlægges
Mod Stirren i en Fortids Sky?

End flyver Oldtids Storm om Fjeldet
Og Havet gaaer endnu paa Vagt,
Og Skovens Susen, Fossevældet
Har ingen Tid til Taushed bragt –
Naturen er endnu den samme,
Den svulmer altid lige grøn:
Hver Vaar den stiger af sin Flamme
En Phønix glindsende og skjøen.

Vort Land er skjønt blandt Jordens Steder,
Halvt delt af Alvor og af Lyst,
Og Rosen sine Farver breder
Om Klippens nøgne, haarde Bryst –
Vort Land skal ikke skummelt hvile,
Et Gravsted for en svunden Slægt,
Dets Liv skal slaae, dets Pragt skal smile,
Dets Folk staae seirende og kjækt.

Udtraadt af Trældoms lange Skygge
Er dette Folk en Morgenstund –
Nu maa det selv sin Hæder bygge
Og lægge Frihedstemplets Grund. –
Oldmørket ei tilbagevender
Med blodig Kraft, med vilde Raab:
Vi leve for den Dag som brænder
Og for vor Fremtids gyldne Haab!

Lad Hjertets Kilder, Sindets Kræfter
Omfatte Dagens klare Værk!
Stryg Skimlen, som paa Sværdet hefter,
Ifør dig Aandens Pandsersærk –
Kjæmp for dit Land med Tidens Vaaben,
Man ei de gamle Skygger frem –
En herlig Bane staaer dig aaben:
Det nye Norge er dit Hjem!

Nor

I Tidens Jettealder,
Da Fenrisulven var løs,
Da Tyr stod over Balder
Og Freya sad og frøs,
Da Aukathors stærke Torden
Gik over den røde Val,
Her i vort høie Norden
Stod der en gammel Hal.

Med Malm i Bjelkelaget
Forsvarligt var den bygt,
Og Gulvet, Spærretaget,
Uhøvlet var og stygt.
Med stærke brede Klammer
Beed den i Fjeldet fast,
Af Mjølner, den vældige Hammer,
Taalte den selv et Kast.

Høit op i Salens Ende
Sad ved et Egebord,
Med sine Mænd og Svende
Det gamle, stærke *Nor*.
Han brede, trofaste Skuldre
Rakte fra Væg til Væg,
Hvor kunde hans Tale buldre
Fra det brusende Skjæg.

Om Drikkehornet klemte
Hans brune Næve stærk,
Han drak, mens Skjaldene stemte
Harpen til Legeværk.
Hans Øie underligt brændte

I Kjæmpekredsen om,
At see om Nogen endte
Sit Drag før Skaalen var tom.

Og mærked' han lidt til Knebet,
Da var den Gubbe ei seen:
Af Saltmadsfadet han greb et
Afgnavet Hestebeen –
Det kyled han midt i Panden
Saa Gjæsten af Bænken sank
Og Blodet pibled' om Randen
Af Hjelmen tung og blank.

Hvor loe de lystige Svende
Ved denne fine Spøg!
Hvor snart fra Ende til Ende
De Been over Bordet føg.
Da faldt og reiste sig atter
Vel mangan en Kjæmperad,
Og midt i den vilde Latter
Lød Skjaldenes sære Kvad.

Tilsidst den Gamle sig reiste
Og slog til Lyd paa Skjold,
Fast under Loftet da kneiste
Den vældige Herre bold –
Det sukked' i Gulv og Bænke
Da han stod op med Gny,
Hans Tale skulde man tænke
Var Tordenen over Sky.

«Lad fare nu Drik og Gammen,
Nu har vi havt nok af Leeg –
I Leding ville vi sammen,
Før Buen vorder for veeg.
Lig nu ei længer i Orden
Og stræk jer paa Bænkehalm –

Det blæser friskt over Fjorden,
Herud fra den tykke Kvalm!

Tæt under Fjeldet venter
Vor Drage med sorte Bryst –
Paa den vort Bytte vi henter
Let fra en fremmed Kyst.
Kom Svende, følger mig efter,
Vi gjøre ei Veien lang –
Brug nu Eders unge Kræfter,
Det bliver en lystig Gang.»

Hvor Huset luder udover
Han stødte en Luge op,
Sprang saa i de fraadende Vover
Vel med et vældigt Hop.
Han havde ei nødig at kalde,
De Kjæmper fulgte bag:
Til Snekken svømme de Alle;
Med raske, brede Tag.

Og Snekken med Iil udspændte
De hvide Vinger til Flugt –
Sin lystige Kuurs den endte
I mangan smilende Bugt.
Da jubled' de nordiske Karle:
Der havde de Haanden fuld,
De dræbte Konger og Jarle
Og tog deres Gods og Guld.

For Intet fik de det ikke:
De maatte betale med Blod –
Det var just herlige Skikke
For slig en Viking god.
En Arm, en Næse mindre
Hvad brød han sig vel derom?
Knap kunde han det erindre,
Naar Sligt paa Tale kom.

Var Snekken endelig lastet
Med Guld og Hæder nok –
Til Norden, til Hjemmet da hasted
Den gjæve Kjæmpeflok.
Men før de løfted paa Kruset
Og slukked' den hede Tørst,
Gjæsted de Gudehuset
I Granelunden først.

Thi Førstegrøden af Modet,
Den hørte Guderne til:
Snart hvislede Offerblodet
I Altrets hellige Ild.
Gyldne Ringe de satte
Om Billedets stive Arm,
Og pynted' med Sydens Skatte
Dets kolde Graasteensbarm.

Nu drog de Alle tilbage
Til gamle Fædrenehøi,
Begyndte de vante Dage,
Og drak som man var gal.
Der var fast ingen Forandring,
Man havde kun rørt sig lidt –
Slig en Morgenvandring
Gav dog god Appetit.

Saa blev de ved at fægte,
At vexe Horn med Skjold –
Aldrig kan man dog nægte,
Det var en egen Old.
Vel var den rød og blodig,
Som Pands'ret haard og stiv;
Men ogsaa rask og modig,
Og aanded' Kraft og Liv.

Til sidst dog blev den gammel
Og skrumped' synlig ind –

Da kom der og en vammel
Og lummer Sydenvind.
Den trængte ind i Barmen,
Bortblæste Heltens Mod:
Slappet blev ham Armen,
Og tykt hans røde Blod.

En fremmed Jernhaand rugte
Tungt over Landets Marv,
En fremmed Jord opslugte
Den gamle Hædersarv.
Nu krused' ingen Snekke
Det salte, friske Hav:
Alle vare de lække
Og Søen kun en Grav.

Fra Bjelkehallen paa Fjeldet
De Kjæmper bort sig sneeg –
Dens Skik blev død, forældet,
Forglemmt den raske Leeg.
De lagde sig Baand om Panden
Og bøied' den stolte Hals,
Skulede til hinanden
Og bød sig selv tilfals.

Med Guld og smukke Søiler
I Dalen stod et Slot,
Der lagde man dem i Bøiler,
Og fored' dem ganske godt;
Didhen foer hele Landet
Og lagde sig roligt ned –
Hvad havde man nødigt andet?
Her fik man Mad og Fred.

Den gamle Nor blev ene
Tilbage i sin Hal.
Hvor knytted' sig hver Sene
Af Harme og af Kval!

Han maatte see sit Norge
At krybe som en Hund:
De stolte Klippeborge
At synke i Øresund.

Taus gik han frem og tilbage
I det øde Huus,
Tænkte paa gamle Dage
Og mangen ærlig Ruus.
Igjennem Loftets Sprække
Peeb Nattestormens Hviin,
Og tunge Skyer trække
Forbi den graa Ruin.

Han var nu træt, at sove:
Dog før til Sengs han gik,
Sendte han over Skove
Et langt, det sidste Blik.
Farvel, farvel saalænge
Mit Fjeld, min Skov, mit Hav –
Skulde Du til mig trænge,
Jeg stiger af min Grav.

Derpaa han rask udtømte
Sit Horn den sidste Gang,
Lagde sig saa, og drømte
En Nat vel mørk og lang.
Tre hundred' Aar den skumred'
Udover Dal og Fjeld –
Den Gamle rolig slumred'
Under sin Bjørnefæld.

Taus som en Mindestøtte
Stod Norge i sit Hav,
Hvor blege Aander mødte
Hinanden paa en Grav.
Skarpt truede mod det Høie
Den sorte Klippeskal,

Kun Maanens stille Øie
Græd over Norges Fald.

Behængt med Iischrystaller
Stod Fjeldet dumt og dødt;
Men i de indre Haller
Sov Livet sundt og rødt.
Nor sov i Mag derinde,
Han var ei død endnu,
Snart skulde hans Morgen rinde
Op over Fjeldets Gru.

I Frankrig blussed' en Flamme
Op af den gamle Jord,
Og fløi som et Lyn med det samme
Henover Land og Fjord.
Den brændte i Ynglingens Øie,
Den ulmed' i Mandens Bryst,
Og flagrede mod det Høie
I ung og jublende Lyst.

De gamle Lænker, de rustne,
En Dæmon af Armen skar,
Om Hjertet er Skjællene brystne,
Om Tanken er Luften klar.
Frihedens tusinde Tunger
Have den samme Klang,
Rundt om Europa runger
Den herlige Morgensang.

Den gamle Sover i Norge
Halvt mærker i sin Drøm,
Hvor over Fjeldenes Borge
Ruller den friske Strøm.
Den gamle Sover i Bjerget
Aabner sit tunge Blik –
Griber saa først til Værget
Efter sin vante Skik.

Lad ligge Sværdet, du Gamle.
Her er det nu gammeldags –
Nu kan vi Grundlove samle
Ved Penne og Taler strax.
Stig op og viis dig for Folket,
Fat dig i Tidens Spil –
Har du dens Mening tolket,
Raabe vi Hurra dertil.

Først dog maa du nu haste
At gjøre dig glat og peen:
Aldrig meer maa du kaste
Med Skinker og Hestebeen.
Det hjælper ei, at du græder,
Men du maa rage dit Skjæg,
Koste dig fine Klæder,
Kruse dit Haar i Læg.

Brug af de gamle Skikke
Een kun, hører du?
Drikke, synge og drikke,
Har vi ei glemt endnu.
Dog, dit Horn maa du slippe,
Nu er det ei tilpas –
Af slebne Glas vi nippe:
Tiden er selv af Glas.

Saa er da Nor opstanden
I gjenfødt Herlighed,
Med Borgerkrands om Panden,
Med Frihed og med Fred.
Brødre, hjælper at kalde
Hans Bygning op af Gruus,
Hjælper ham Landsmænd alle
At bygge jert eget Huus!

Det norske Flag

Hvad er det man kalder det norske Flag?
Dog vel ei den Klud, som blaffer svag
Og ræd paa de hjemlige Stavne?
Den skammer sig jo for den lyse Dag,
Og stryges fra Stangen med raske Tag,
I Sigte af fremmede Havne.

Lad fare Jer Sang om dets Farver tre –
En Spotsang er det, – Udlændinge lee,
Naar slig Begeistring I lave;
I seile jo under et fremmed Flag,
Den norske Frihed og Eidsvolds Lag
Er Løgn paa de fremmede Have.

Tungt maa den norske Snekke vel gaae,
Naar fremmede Farver over den slaae
Med mørke, knugende Folder –
Matrosens Hjerte blier sygt og træt,
Han kan ei entre i Vantet let,
Naar Skjændsel i Touget holder.

Vi nøies ei blot med Friheds Aand –
Øiet vil følge dens røde Baand,
Og Hjertet dens Farver vil kjende.
Der er en Magt i det døde Symbol,
Og Frihedens indre varmende Sol
I synlige Straaler maa brænde.

Alt længe sukked' den norske Mast
Under den fremmede dunkle Last –
Da mødtes de Normænd paa Thinge:
Der vilde de bygge et Minde op,

Og stolt og frit paa dets høie Top
Det norske Flag skulde svinge.

Vel maatte der standses halvfuldendt,
Det blev et sørgeligt Monument:
Flagtougene maatte briste.
Men Folkets Tanke kan ikke dø,
Der er for dybt i dets friske Søde –
Det kan ei sin Kjærlighed miste.

I Øiet gjemme vi Flagets Blaa,
Kindens Rødme husker derpaa,
Det boer i den hvide Pande.
Engang skal det heises i Masten dog,
Og følge den norske Snekke paa Tog
Kjækt til de fjerneste Lande.

Keiserens Moder

Den eensomme Lampe glimter
I Salen, hvor Natten tier;
Bag flagrende Skygger skimter
Man Søiler og Malerier.

Der staaer i det ene Hjørne
En Seng, med lange Gardiner;
Fra Toppen to gyldne Ørne
Stirre med døde Miner.

Efter Italiens Skikke
Er Leiet strøet med Blade –
Liget af Keiserens Moder
Ligger her paa Parade.

De gamle, stivnede Lemmer
Hvile sig nu saa gjerne,
Øiet ei mere gjemmer
Sin napoleonske Stjerne.

Tusinde dybe Rynker
Fure de gule Kinder;
Men stolt over Panden synker
Fortidens høie Minder.

Hun kunde engang tage
Af Sønnen en Verdens Throne –
Hun var i de sidste Dage
En ringe og barnløs Kone.

Hjertet i Brystet blødte,
Men stærk var Sjælens Villie:

Hun stod som en Mindestøtte
Over sin sjunkne Familie.

Død er hun nu, og sover
Som Napoleons Hære,
Og ingen Hæderskartover
Tordne for *madame la mère*.

Rustent er Keisersværdet,
Falmet er Kronens Glorie –
Men ved Hovedgjærdet
Sørger en Verdens Historie.

Langsomt blier Døren oplukket:
Broderen, Kardinalen,
Vakler igjennem Salen
Rystende, aldersbukket.

Ad Marmorfliserne slæbe
Hans tunge Purpurkaaber –
Og paa hans dirrende Læbe
Sidder Døden og haaber.

Ned ved sin Søsters Baare
Knæler den gamle Herre –
Ak, ingen bedre Taare
Falder paa hende desværre!

Men fra det aabne Vindve
Dæmre Romas Ruiner,
See paa den døde Kvinde
Med beslægtede Miner.

Roma er selv en Enke,
Keiseres Moder tillige,
Derfor maa hun vel tænke
Paa sin nymodens Lige.

Napoleons Grav

Imellem Sankt Helenas Klipperygge,
Som stige nøgne mod den røde Luft,
Der groer en saftgrøn Dal med Sommerskygge,
Med høie, svale Træer, hvor Fugle bygge,
Og kvidre i den friske Aftenduft.

Mod Stranden hist i grønne klare Bølger
Blidt vugger sig det afrikanske Hav –
Den lette Sky med Aftensolen følger,
Og dybt i Dalens dunkle Baggrund dølger
Imellem Løvet sig en eensom Grav.

Det lave Gitter har kun indelukket
En glat, firkantet, simpel Marmorsteen,
Af frodigt Græs og Blomsterpragt omvugget;
Paa Pladen er et enkelt N udhugget –
Ha! dette N kan her kun være *Een!*

Men ingen ægte Ild om Graven brænder
For *Ham*, som engang løfted' Tidens Ring.
Den dorske Neger eget Navn knapt kjender,
Den røde Skildvagt hid og did sig vender
Og nynner Stumper af « God save the King ».

Hist ligger dog en Engelskmand paa Knæerne
Og søger om i Græsset med sin Stav:
De Kiselsteen han sanker under Træerne,
Skal i Europa glimre i Musæerne –
Han bragte dem fra Buonapartes Grav.

Kun *Een* i Tanker læner sig til Gittret,
Det er en Fransk, en skrammet Grenadeer.

Hans stærke Legem har i Krampe zittret,
Fast klemmer han om Sprinklet, vildt, forbittret
Han over Graven hen mod Norden seer.

Napoleon! min Herre og min Keiser!
Er du henslængt i denne usle Krog?
En Verden for dit Navn sit Minde reiser –
Men ingen Støtte paa din Gravhøi kneiser;
Hver Tigger har et Kors, en Indskrift dog.

Kun enkelt Eventyrer Vei sig baner
Til Sankt Helena, til din Grav, til Dig –
Hvi komme ikke Frankrigs stolte Svaner
Med dine Kroner, dine røde Faner
Og hente hjem det keiserlige Liig?

Du har ei Ret, Søn af den gamle Garde,
Lad kun din Keiser hvile her i Fred.
Thi Sankt Helena er hans høie Varde,
Der synger Oceanet som hans Barde,
Naar stærkt det bruser mod hans Klippebred.

Hvad skal han med et Mausolæums Flitter,
Halvt skjult af Myresværmen i Paris?
Hvor den Nysgjerrige paa Pragten titter,
Beundrer koldt det rigtforgyldte Gitter
Og glemmer Helten for en Marmorfliis.

Paa Sankt Helena var han Fange vorden –
Paa Sankt Helena gik hans Sol i Hav; –
Der skal han ogsaa hvile trygt i Jorden,
Mens gjennem Seklers Rum en vældig Torden
Udstrømmer fra hans stille, simple Grav.

Sangerprotest

De Kunstlærde tale og skrige i Rad
Paa høie poetiske Klasser,
Og rynke paa Næsen og spotte Alt, hvad
I Sukkerbrødsformen ei passer.
Om Digterbegeistring docere de tørt,
Og Musen de tvinge i Fiskebeensskjørt.

Snart slibe og forme de klassiskt og glat,
Snart sværme de høit og romantiskt;
Men Alting i snorlige Gader blier sat
Og stivner til Slutning pedantiskt.
Geniet regne de ud med Tal
Og holde sig kun til den tomme Skal.

Maa Phantasiens dristige Ørn
Indrette sin Flugt efter Bjælder?
Skal Aandens frieste, skønneste Børn
Sorteres og gjemmes i Kjelder?
Skal Sjælens søde, drømmende Sang
Afhaspes mekaniskt som Lireklang?

Vor Tid har et mægtigt, et eget Ord:
Dens *Frihed* brød Seklernes Lænke.
Frit Bonden vil pløie sin Faders Jord –
Frit Manden vil handle og tænke.
Skal Sangeren, Stjernen i Friheds Rum,
Da ene til Blokken staae smeddet krum?

Nei Brødre! I Alle med Sangens Mod,
Det kan vi, det vil vi ei taale.
Vi slutte et Forbund, vi staae imod,
Lad Sværmen kun spotte og skraale!

Hvad gjælder? man døver, man kuer os ei:
Det Ægte bryder sig selv en Vei.

Hvem Guderne engang sit Bedste gav:
Den klingende, hellige Lyre –
Ham skjænkte de ogsaa ved Siden af
Et Plekter til Sangen at styre.
Har nogen nødig en tillært Kunst,
Da fandt han aldrig Apollos Gunst.

Goethes Portrait

Du kjender vist det gamle, stærke Hoved,
Som hilser dig saa kraftigt hist fra Rammen?
Her holder Kjernen hvad det Ydre loved'
Og Aand og Legem smelte skjønt tilsammen.

Høist rar er denne heldige Forening,
Thi Aanden pleier ei at være kræsen,
Men skjuler ofte under Negernæsen
Sin fine Skjønhed og sin sande Mening.

Men her var Geisten alt for overlegen,
Her maatte den dog vælge slig en Bolig –
Her boede den midt under Skjønhedsstregen
Og Aanden var, som Formen, kraftig, rolig.

See dette Ansigt, denne klare Pande!
En Tempelhvælving over Sjælens Guder;
Og disse Marmortræk, saa faste, sande,
Hvor dog det indre Liv sig friskt bebuder.

De lange Tider har ei Nakken bøiet,
Og Kraftens Roser end paa Kinden gløde;
Men fra den dunkelklare Ild i Øiet
En egen Verden straalder dig imøde.

Det er saa herligt Liv og Mod at suge
I fulde Drag af sligt et Kjæmpebilled',
Som et Aarhundrede i Verden stilled'
Til Trøst for dem, som ville Gaven bruge.

Vel raadner alt en Stund Originalen
I Gravkapellet ved sin Fyrstes Side –

Portraitet hænger dog i Mindesalen
For høit, til Tidens Tand paa det kan bide.

Hans eget Ansigt vil vel stedse blive
Den bedste Commentair til Faust og Meister:
Geniets Magt vil det engang oplive,
Om Poesien fast af Verden reist er.

Grækenland

Kom Alle hid og hører mig, I Mænd af vort Athenen,
Da skal jeg sige Eder hvad der hændte mig i Aftes;
Thi, da den dunkle Nat faldt paa, og Husets Dør var lukket,
Gik jeg op til Akropolis at see til mine Stalde.
I veed at jeg har bygget dem blandt disse graae Ruiner,
Som staae der kun og falde ned til ingen anden Nytte.
I Krybber mellem Marmorsteen og fornemme Pillarer
Har jeg en dobbelt Række nu af skjønne blanke Heste;
Dem sælger jeg med god Gevinst til Tydskerne og Kongen.
Som jeg nu opad Bjerget gik i mine egne Tanker,
Og Byen slumred' nedenfor som Barnet paa en Gravhøi,
Og paa det sorte Himmeltelt hang Maanens blanke Øie –
Da sukked' det saa dybt og langt, jeg vendte mig forskrækket:
Paa Trinene af Parthenon der sad en gammel Kriger.
Han læned' sig tilbage mod de brede hvide Søiler,
I Armen laae et blankt Gevær, klart Maanen saae paa Løbet,
Pistoler og en sleben Dolk jeg skimted' i hans Belte;
Hans grumme, sorte Blik stak frem under den røde Hue,
Og med den stærke høire Haand greb han om Sabelheftet.
Han vinked', og en Røst af Malm nu traf mit bange Øre:
Staa Fremmede! og siig mig om du kjender disse Hytter,
Som krybe lavt i Dalen hist; siig mig, hvad hedder Byen? –
Jeg stod som jeg var groet fast til Jorden af For undring;
Hjelp Jesus! hjælp Maria nu! I Helg'ne hvad er dette?
Du sidder paa Akropolis og kjender ei Athenen,
Athenen ei, den Verdens Stad, den gamle, vidtberømte? –
Jeg kjendte Navnet vel engang, nu er jeg bleven gammel,
Har vandret længe om Nord blandt Iis og Snee og Graner,
Langt fra mit græske Fødeland og mine Laurbærskove.
Glemst har jeg fast Athenen nu, og Argos, og Olympos,
Og mine Landsmænds røde Blod, og Moslemims Turbaner.
Siig mig da nu du fine Mand, vor Tids Athenienser,

Hvis Fødder kysse I vel nu, og hvem er Eders Pascha?
Forbaset blev jeg meer og meer, men skyndte mig og sagde:
Vi kysse Ingens Fødder nu, og vi har ingen Pascha;
Frit er vort kjære Grækenland, et deiligt Kongerige,
Og mit Athenen kalder man med Rette Hovedstaden.
De dumme Tyrker drev vi ud, og jog dem over Grændsen,
De fløi i store Sværme bort, og komme ei tilbage;
Og kjærligt tænkte man paa os i Tydskland eller England,
Og sendte os, Gud veed hvorfra, en fiin og smekker Konge –
Han kom her med et prægtigt Hof, Ministre og Baroner,
Soldater bragte han og med i skjønne Uniformer,
Dem see vi nu med Jubel paa og glædes ved det Hele,
Og er et frit selvstændigt Folk med egen Kongekrone.
Nu da jeg haver sagt dig Alt, fortæl du nu mig ogsaa:
Hvo er du? og i hvilken Krog af Verden har du skjult dig,
Begravet i Kimmerien, blandt evig Iis og Taage,
At du ei hørte Rygtet gaae med Bulder over Jorden
Om denne græske Ild og om de græske Frihedskrige?
Da rørte sig den Gamle stærkt, og heftigt op nu sprang han,
Mod Nattens Himmel slog han kjækt den stolte aabne Pande,
Og i den gamle Porticus som en Athlet han stod der.
Den lange Kappe voldsomt faldt tilbage over Skuldren,
Sin Arm han strakte kraftigt frem, med heftige Gebærder,
Og fra hans Øine synligt gik af Ild to lyse Strømme,
Mens disse korte Vredesord han slynged' ud i Natten:
Ha! spørger du om jeg har hørt de græske Frihedskrige?
Elendige! see denne Haand, see disse blanke Vaaben,
Dem har jeg brugt paa Scios vel, ved Hydra, Missolunghi,
Mens du og dine Lige laae og skjælv for Tyrkens Svøbe.
Jeg stod i Spidsen af mit Folk, man kaldte mig en Klephter.
Jeg var blandt dem, der vaagned' først, da Friheds Morgenskuddring
Gik kraftig fra Peloponnes henover Hellas Dale.
Og da vi havde kjæmpet Een mod Tusinde for Frihed,
Og da vi havde givet Huus og Barn og Viv for Frihed,
Og da vi havde offret Blod, vort Hjerteblood, for Frihed –
Og alt Halvmaanen blodigrød sank under Horizonten:
Da maatte vi ei binde selv de blodigtvundne Krandsse,
Da maatte vi ei raade selv paa vore Heltes Grave;

Men Nordens giftigkolde Magt da tog sig naadigst af os,
Og satte høit en fremmed Dreng paa vore Krigstrophæer,
At spise af vor dyre Frugt og lege med vor Hæder,
Og brede fremmed Sprog og Skik som Riimfrost over Landet –
Det kaldte man at hjælpe os, at sørge for vor Frihed.
Sligt kunde jeg ei holde ud, en ægte Pallikaros;
Jeg flygted' fra min egen Jord, den Jord jeg selv befried',
Og gik landflygtig længe om i fjerne, kolde Egne,
Til sidst jeg drog tilbage hid, tilbage til mit Hellas,
Jeg maatte see dets grønne Skov end engang før jeg døde.
Men fast jeg kjender det ei meer, ei mine Barndomsegne –
En fremmed Guddom dyrkes nu i mine Frihedstempler.
Gaa hen da, usle Slave! gaa, og bøi dig for din Afgud;
Men siig til dine Landsmænd først: end lever der en Klephter,
Han gaaer til Spartas Bjerger nu, til sine troe Mainotter,
Og derfra sender han engang en Ørn udover Landet,
Som med sin stærke Frihedsrøst skal vække det til Kampen.
Han taug og gik nu langsomt ind i Parthenons Ruiner,
Og endelig forsvandt han bag de lange Søileskygger.
Med Angest skyndte jeg mig hjem og korsed' mig paa Veien,
Og turde neppe tænke paa en saa forvoven Tale. –
Nu veed I hvad der hændte mig paa Parthenon i Aftes;
Men vil I følge med mig nu, saa gaae vi hen og raabe
Et Hurra for Grev Armannsberg, et Hurra for Kong Otto.

Postrøveren

I Præstegaarden, ved Vindvet, staaer
Den smukke Jette og venter,
Om Postbudet ikke hjemad gaaer,
Som Breve fra Byen henter.

Hun har en Kjærest' i fremmed Land,
Hans Hilsen til Norge seiler:
I Aften, i Aften hun vente kan
Brev fra den ømme Beiler.

Med hvide Fingre stryger hun bort
Det bølgende Haar fra Øiet;
Brystet hæver sig angst og kort,
Staaer over Karmen bøiet.

Aft'nen dæmrer, og Skov og Mark
Svømme for hendes Blikke;
Men Duen flyver ei til sin Ark:
Postbudet kommer ikke.

Til sildige Nat hun staaer der dog –
Meer vil ei Fader tilstede;
Da sætter hun sig i en eensom Krog,
Og giver sig til at græde.

Vidste hun sikkert kun, at han skrev,
Da var hun ei saa bedrøvet –
Og der var rigtignok ogsaa Brev,
Men Posten er bleven røvet.

Oppe i Aasens skovdunkle Nat
Ligger en Dal i Glemsel,

Did har Røveren bragt sin Skat
Til det sikreste Gjemsel.

Her han sidder i eensom Gru,
Rugende paa det Onde,
Af Klæder og Hænder drypper endnu
Blod af den dræbte Bonde.

Over ham luder en Klippevæg
Truende og alene;
Stride Bregner hænge som Skjæg
Fra de fugtige Stene.

Maaneskiven staaer blodigrød.
Over de sorte Graner,
Grenene lugte som til Død,
Vaie liig Sørgefaner.

Trykkende Stilhed tynger paa,
Alle Fuglene tie;
Egernet selv i Træet maa
Med sine Luftspring bie.

Røveren aabner den tunge Sæk
Med sine skjælvende Hænder,
De lette Breve slænger han væk –
De fyldte bedre han kjender.

Et er der med fremmede Stempler paa
Og nydeligt lagt i Folder –
Der tænker han ret en Fangst at naae:
En Vexel det indeholder.

Han river det op og læser fort,
Bander – og læser atter,
Kaster det saa foragteligt bort,
Under en djævelsk Latter.

Brevet, som Pigen vented' saa fro –
Ak, det var netop dette!
Kjæresten havde dog været tro:
Skrevet til stakkels Jette.

Kjærlighed eier et eget Sprog,
Som den kun selv kan fatte:
Brevet var tomt – men gjemte dog
Tusinde rige Skatte.

Røveren tæller sin lange Rad
Af Sedler, røde og gule,
Mens til hver Lyd, hvert raslende Blad
Hans Øine ængsteligt skule.

Frygten driver ham endelig hen
Til fjernere, dybere Kløfter.
Dalen aander da let igjen,
Vægten af Brystet løfter.

Luften blier frisk, og sødt og klart
Synge uskyldige Fugle;
Egernet springer igjen i Fart,
Frygter ei meer nogen Ugle.

Kjølige Aftenvinde gaae,
Lege med Kjærlighedsbrevet –
Maanen smilende prøver paa,
At læse hvad deri er skrevet.

Børnene

En sørgelig Sang jeg synge vil,
Lytter, o! lytter I Mødre dertil!
Tryk Eders Børn i ømme Arme –
Herren sig over de Smaaе forbarme!

I Bergen jeg engang en Rigmand saae,
Han havde en Hustru og tvende Smaaе.
Hans Rigdom priiste tusinde Tunger,
Selv priiste han kun sine søde Unger.

Den Ældste var en dygtig Gut,
Med røde Kinder og rank opskudt;
Hans barnlige Lader var lidt forfløine,
Skjelmsk saae han ud af de kloge Øine.

Moder sin Arm om den Anden slaaer –
Det er en Pige med Silkehaar,
Fine Kinder og Bryn, som drømmer
Over et Øie, hvor Uskyld svømmer.

Det er en Aften ved Sommertid,
Luften vifter saa sval og blid;
I sin skjønne forgyldte Stue
Sidder den hele Familie til Skue.

Gjennem det klare Vindvesglas
Skinner Aftensolen tilpas;
Faderen fanger den op i Speile,
Låder dens Billed i Stuen seile.

Børnene juble og see dertil,
Ville gribe den hoppende Ild;

Moder sidder og strikker og smiler,
Kjærlighed paa hendes Læber hviler.

Nu kom der Besøg af stive Mænd
Og pyntede Damer – see nu igjen!
Børnene bleve da skuffet tilside:
Fremmed kan ikke Smaabørn lide.

Man talte først om det skjønnne Veir,
At Solen nu havde vundet Sei'r;
En Dame raabte: Vi vil paa Landet,
De har jo en Villa tvers over Vandet.

En Tour! En Seilads! skreg man og bad –
Værten lod som om han var glad:
Baaden blev klaret og ladet med Kager,
Duftende Vine og skjønnne Sager.

Man var for mange, men vidste Raad:
Børnene skal i en mindre Baad,
Der kan de sidde med Tjener og Pige:
Børn skal lære tidligt at vige.

Den lille Pige var bange og græd,
Vilde sidde hvor Moder var med –
Drengen saae bønlig paa sin Fader,
Det hjælper ikke – man dem forlader.

Prægtig og let gaaer den glade Seilads
Med Fløite og Sang og alslags Stads,
Voven bærer dem, sagte kruset,
Henimod Stranden, alt hvidner Huset.

Ha! da stormer med Eet fra Nord
En Kastevind gjennem den trange Fjord,
Raser ud af de dybe Kløfter,
Dødens Strube i Stormen snøfter.

Bølgerne reise sig vældigt og gaae,
Skummende ind over Fartøiet slaee,
I den store Baad man skriger og klynker,
Den mindre kantrer netop – og synker.

Børnene sluges af Storm og Søe,
Fader og Moder see at de døe.
Endnu engang man seer deres Arme –
Herren sig over de Smaaе forbarme.

Længere ud paa samme Nat
Lyset brænder døsig og mat:
I den skjøonne forgyldte Stue
Ligger nu to smaae Liig til Skue.

Vandet som flyder af Klæder og Haar,
I Strømme henad Gulvteppet gaaer.
Lukt er Øiet og hvid er Panden,
Armene slyngede i hinanden.

Gud trøste de stakkels Forældre kun –
Have ei Roe fra den samme Stund;
Kunne ei sine Smaabørn glemme,
Høre altid den søde Stemme.

I Mødre, tænker paa denne Gru!
Kys Eders Smaaе, I har dem endnu!
Føi kun deres uskyldige Tanker –
Føl hvor det lille Hjerte banker.

Vilde I at det stille laae
Dybt hvor de kolde Bølger gaae?
Børn maa hænge sig fast ved Livet,
Kunne ei miste hvad nys er givet.

Spadseergang paa Fæstningsvolden

Nu er det Søndagsaften. Solen
Skinner saa rød gjennem dunkle Rude
Paa Læsepulten paa Bogreolen,
Hvor Schous Forordninger, gamle Love
Med Støv paa Snittet i Rader sove,
Og Heine, Bulwer og Hakon Jarl
Stikke frem bag Ørsted og Hurtigkarl.
Ak hør! hvor Somren lufter hist ude
Og vifter med varme Vinger over
Den grønne Mark og de friske Vover!
I Kamret her maa jeg sidde og ruge
Over Støv og Skimmel den hele Uge,
Mens Solen smelter hver Steen paa Taget
Og Fisk man bløder i Nabolaget.

Nu lukker jeg Loven og Processen
Og iler saa op paa Fæstningsvolden,
Hvor Damestadsen og Byenoblessen
Glimrer i Solen heel og holden;
Spadserer rundt om den gamle Muur,
Seer fornemt ud i den lyse Natur,
Og spørge Uhret om Tiden er omme,
Om ikke Dampskibet snart vil komme.

Det lufter svalt gjennem Lindekroner
Og Sang og Fløite fra Søen toner,
Den blanke Fjord sine Arme slaaer
Om Fæstningspynten, hvor Slottet staaer.
De hvide Mure og Taarn og Lund
See omvendt ned i den klare Bund.
Baaden svæver paa Bølgespeilet,
En enkelt Luftning blaffer i Seilet –

En eensom Sky staaer paa Himlen sort
Og skygger langt over Vandet bort.
Her vrimler det paa de brede Gange
Af Herrer og Damer i Rækker lange:
Det er en broget, en lystig Flok,
Man fægter med Parasol og Stok.
See hisset de evigt nikkende Fjer,
Nu hilser man hist, nu hilser man her –
Det hele er Mangen kun til Besvær.

I Vinklen derhenne, høit paa Terrassen,
Sidder en norsk Janitschar-Musik
Og blæser ret djærvt efter Søndagsskik;
Og pyntede Folk af Middelclassen
Om Musikanterne roligt staae
I tætte Klynger og see derpaa.
Musikken er vel kun saa som saa –
Hvad den mangler i Kunsten, den har i Kraften,
Men klinger dog smukt i den stille Aften
Og taber sig fjernt i det rene Blaa.

Tvert over Sundet staaer Hovedøen
Og speiler sig bar og skaldet i Søen.
Sørgmodig den over paa Vrimlen seer:
Den har jo ikke sin Krone meer.

Der stod i gamle Tider
De høie Klostertaarne,
Med mosebegrøede Sider
Og spidse Buer, baarne
Af plumpe Graasteenspiller.

Der steeg fra Klostermuren
De dybe Aftensange,
Og svaredes af Luren
Fra Kongeborgens Gange,
Og fjernt af Droskens Triller.

Der gik de fede Munke.
Med Rosenkrands og Bjælder,
Der laae de fyldte Dunke
Kjølt i den dybe Kjælder.

Nu stirre kun de golde
Og brune Bakker over
Paa demolerte Volde,
Hvor Heltekraften sover.

Hvor Mindet ned man skjærer
Og gammel Form forvandsker,
Mens Folket der spadserer
I Baand og Flor og Handsker.

Hør hvor det bruser med dumpe Slag:
Nu kommer endelig Constitutionen;
Hjulene gribe med Kjæmpetag
I den blanke Flade og knuse Speilet.
Den hvide Foss som en Slange glider
Langs henad Dampskibets sorte Sider.
See den lange Fure, hvor det har seilet!
Røgsøilen bugter i Luften svag,
I Vandet slæber det røde Flag.

Al Sværmen strømmer nu efter Tonen
Til Havnen, at see, Enhver som kan,
Naar Passagererne stige iland.
Lad dem staae og trænges paa Hjørnings Brygge
Og gabe paa den fremmede Mand!
Her er jeg Herre paa Volden ene,
Inddrikker den liflige Aftenscene,
Sidder saa kjølt i den grønne Skygge
Og skriver netop paa dette Stykke.

Den første Sorg

Den lille Lotte tænkte paa Alt og Ingenting,
En Sommerfugl hun svæved' i Solens Guld omkring,
I sine gule Lokker hun Vaarens Krone bar,
Som hendes Blik var Sjælen saa lyseblaa og klar.

Hun kjælte for sin Moder, hun var sin Dukke tro,
Hun saae paa sine Klæder og sine røde Skoe;
Men over Alle elskte hun dog en liden Fugl,
Som Fader havde fanget paa Sneen sidste Juul.

Den sad og frøs i Vindvet, i Vinterkuld og Vind,
Og saae saa bønligt just i den varme Stue ind:
Da strøede Fader Korn ud og lokked' den dermed
Og tog den ind i Huset til Pleie og til Fred.

Men Lotte var lyksaglig, alene hun fik Lov
At pleie og at passe den lille Gjæst fra Skov:
Hun bragte den sin Føde, hun dyssed' den i Blund,
Snart lærte den at pikke af hendes røde Mund.

Den kjendte hendes Stemme og hendes lette Gang,
Og takked' sin Veninde med mangan lystig Sang;
Til sidst dog sad den stille og traurig i sit Buur:
Den hørte Vaaren kalde fra grønne Skovnatur.

Da slog den ud med Vingen og vilde flye sin Vei,
Men lille Lotte smilte – ak! hun forstod det ei;
Hun lukked' Buret sikkert, hun gav den Vand og Frøe –
Men Fuglen vil kun Frihed, hvis ikke maa den døe.

En Morgen fløi hun tidligt til Fuglen ud med Mad,
Og jubled' høit paa Veien, og var saa sjæleglad;

Men da hun kom til Buret, da glemte hun sin Sang:
Den kjære Fugl laae udstrakt paa Bunden stiv og lang.

Hun tog den ud forsigtigt og kyssed' den saa ømt;
Men den blev kold og livløs, det var ei blot paa Skrømt –
Dens Hoved sank tilbage, i Øiet Døden laae,
Da slap hun den forskrækket og stirred' taus derpaa.

Og som hun stod der stille, hun blev saa underlig,
For hendes klare Øie en Taage lagde sig,
Den søde Barndomsrødme fra hendes Kinder veeg
Og langsomt op til Hjertet en dunkel Smerte steeg.

Hun kunde ikke vide hvad denne Smerte var,
Men *Sorg* i hendes Hjerte sin første Rune skar,
Og præged' dybt sit Billed' i hendes bløde Træk,
Nu fløi den ikke meer med den sidste Taare væk.

Hun tænkte paa sin Moder, men ei saa let som før –
Og nye Verdner dæmred' bag Sorgens sorte Slør;
Thi som et Blik paa Havet fra Kystens mørke Borg,
Saa Livets Udsigt aabnes ved Barnets første Sorg.

En Digters Sorg

(Til Oehlenschläger ved hans Datters Død.)

En Digter skaber sig selv et Land:
En egen underfuld Verden,
Hvorhen han flygter fra skyfuld Strand,
Fra Kvalmen, fra Hverdagsfærden.
Der sidder han paa sin Kongestol
Og Livet med Kunsten maaler,
Og samler i een klartskinnende Sol
De spredte, dæmrende Straaler.

Men endnu er han ikke tilfreds
Med alle de luftige Skatte,
Og i sin evige Tryllekreds
Sit Jordliv vil han indfatte;
De Kjære vil han end fængsle til
Sit Liv med en varig Flamme,
Og Maleriet han løsne vil
Ud af den knugende Ramme.

Men tvinge Naturens stærke Vold –
Det Ingen paa Jorden kunde:
Snart gaaer en Gravløft skjærende kold
Igjennem Digterens Lunde.
Hans Elskte synker paa Baaren lam,
Hans Sange hjælpe ham ikke,
Og Liget og Livet stirre paa ham
Med brystne og stive Blikke.

Det Liv han næred' med eget Blod
Og vugged' i Faderarme,
Udrives nu fra hans Hjerterod

I Ungdommens første Varme.
Da synker han kraftløs ned en Stund
Og Smerten gaaer i hans Indre,
Han stirrer kun ud i den dunkle Grund
Og seer ei, hvor Stjerner tindre.

Et Gravkapel er den lyse Sal
Og blegned' er Digtets Farver;
Hvert Skjønheidsbilled, hvert stort Ideal
Nu grine som tomme Larver.
Men aldrig dør dog Digterens Ild,
Han kan ei slippe Naturen:
Snart vaagner han atter, og strække vil
Sin Vinge udover Muren.

Mod Kvalerne i sit eget Bryst
Han kjæmper med al Formue,
Og seirende stiger i vante Lyst,
Den hellige Digterlue.
I denne lyse, strømmende Glands
Han skuer sin Elskte forklaret,
Og spørgende seer han mod Stjerner's Krands –
Hans Genius sender ham Svaret.

Saa staaer han ved Liget med mandig Barm,
Og blikker djærvt gennem Taaren,
Ham Trøsten tilvifter sin Aande varm,
Han dvæler ei ene ved Baaren:
Thi *Kjærlighed* trøster ham tro i Skjul,
Erindring med ham har vaaget,
Og *Haabet* sidder som liden Fugl
Og kvidder paa Kistelaaget.

Den blinde Pige

Hvem er den deilige Pige hist,
Med de brune Haar?
Forladt, som en eensom Fugl paa Kvist,
Hun ved Træet staaer.
Tunge Taarer sig liste
Nedad blege Kind,
I Kredsen er hun den sidste –
Har hun Sorg paa Sind?
Hvi stirrer hun frem saa stivt og vist?
Ak! hun er blind.

Paa Pladsen under de grønne Træer
Klinger fuld Musik:
I lange Rækker dandse de her
Efter Søndagsskik,
De klare svævende Sange
Stige høit mod Sky –
Ak! alle, bævende, bange
For den Blinde flye:
Lad hende kun ene under sin Lind –
Hun er jo blind.

Engang var hun med i den raske Dands
Med Liv og Blod.
Engang havde Øiet sin fulde Glands
Og Hjertet sit Mod.
Engang var hun ikke alene,
Men en kjærlig Arm
Slog sine kraftfulde Grene
Om hendes Barm.
Engang var der Morgen i hendes Sind,
Nu er hun blind.

Nu hører hun fjernt det friske Liv,
Som Liigklokkeklang,
Den Vei hun endnu gaaer bleeg og stiv,
Er en natlig Gang.
Hvor er du, trofaste Beiler?
Hjelp din Pige ud! –
Paa fremmede Hav han seiler,
Han forlod sin Brud.
Han trykked just Tornen i Øiet ind –
Hun græd sig blind.

Der sidder hun ved sin Moders Dør
Mangen Aftenstund,
Naar Solen kaster sit røde Slør
Over Søe og Lund.
Aftenskyerne drage
Gyldne i det Blaa –
Fjernt over Byens Tage
Skovene staae –
Men i Sjælens Nat seer hun kun ind,
Ak! hun er blind!

Vandlillien

Paa Søens Bund,
I den kølige Grund,
Grønnes den ene
Mellem Sneglehuse og Stene.
Hvor de hulkende Vover
Glide tunge henover
Den spæde Rod
Og kvæle dens spirende Mod.

Hvor Fiske roe,
Som døsig gloe –
Hvor Bløddyr klamme
Hænge sig fast paa den unge Stamme,
Hvor Østers i Tanker
Gabe paa slimede Banker,
Det grønne Siv
Føler sit høiere Liv.

Om Vaaren, naar
Soløiet staaer
Varmt over Voven
I de luftige Sale foroven,
Naar Vaaren svinger
De store, de duftende Vinger
Og Morgenklokken ringer:
De bæver dens Klang
Gjennem Dybets Hvælvinger lang.

Og vækker med Kraft
Den ædlere Saft
I den slumrende Lillie
Til en kjæk og stormende Villie.

Sine grønne Stænger
Skyder den længer og længer,
Til de eengang naae
Det friske, det himmelske Blaa.

Da folder den ud
Sit Hjertes Brud:
Paa den blanke Flade
Vugges de glindsende Blade,
Og Lilliens Bæger
Lukker sig op, og kvæger
Den hungrige Luft
Med sin søde, drømmende Duft.

Den visner i Hast –
Thi den hænger fast
Med sin Rod i Dybet,
Mellem Fiskestimen og Krybet
Ere Bladene sjunkne
Og Stænglerne slappe og runkne –
Falder Blomsten af
I den vaade, den slugende Grav.

Hvad er det saa meer?
Engang den seer
Dog en venlig Strimmel
Af Hjemmets lysende Himmel,
Engang den luer
Under Templets tonende Buer –
En slig Sekund
Veier vel op imod Dødens Blund.

Jernmasken

Ak! seer du ei hisset den eensomme Borg
At skygge saa mørk som en Kjæmpes Sorg
Udover de glindsende Vande?
See! bange og let maa Fuglen flye
Det Sted, hvor Taarnet kaster mod Sky
Sin stolte, truende Pande.

Den sydlige Himmel staaer blank og let
Og smiler over den mørke Plet
I Havets rolige Midte.
De franske Lillier i Kongens Flag
For Vinden vaie med matte Slag
Fra Fængslet paa St. Marguerite.

Vel kan den fraadende Bølge gaae
Mod Fængslets Klipper, som vilde den slaae
Hver Lænke af Fangen, som græder –
Men nu er den taus, og blød og rund
Den hulker om Borgens murede Grund
Og hvisker om Frihed og Hæder.

Der sidder en Fange i Taarnet hist.
Til Vovernes Mumlen lytter han vist,
De bringe ham skjønnne Noveller –
Selv er han begravet i Muren stiv,
Og om hans Skjæbne og om hans Liv
Et dunkelt Sagn kun fortæller.

Hvem er han? hvo saae ham? hvad har han forbrudt?
Ak, Ingen svarer. Han er forskudt
Af Livet og Menneskers Blikke –
Thi Kongen vil det. Dog gaaer der et Ry,

En snigende Gysen fra By til By –
Jernmasken glemmer man ikke.

Hør Klokken kalder til Herrens Bord, –
Igjennem en lang og mørk Korridor
Soldater til Kirken drage.
I Midten gaaer der en Fange med,
Hans Hoved er bøiet og tungt hans Fjed –
Jernmasken! tilbage, tilbage.

Et Blik paa Fangen de kaste dog:
Hvad ligner Rædselens stumme Sprog –
Han eier ei Menneskets Miner:
En Maske af skinnende, tungt Metal
Er smedet om Hovedets fine Oval,
Og fæl og dødkold den griner.

Hans Træk ei nogen Dødelig saae,
Den friske Sol ei hvilte derpaa
Med al sin deilige Sødme.
Han kjendte aldrig det ædle Spil
Af Mundens Smilen, af Øiets Ild,
Af Kindens yndige Rødme.

Fra Altret føres han atter bort
Til Cellen dybt ind i Muren giort –
Der er han atter begravet.
Og Ingen mærker den usle Krog,
Der pines han dog, der sidder han dog
Og stirrer udover Havet.

Om Aftnen stiger der mangengang
Fra Taarnet en dyb og bævende Klang,
Som sagte paa Bølgerne gynger –
Kun Fiskeren lytter dertil i sin Baad.
Hans barske Øie glindser af Graad:
Det er *Jernmasken* som synger.

Den Fangnes Sang er Melancholie;
Der aander en Strøm af Længsel deri,
Af mørk, af brændende Længsel.
Den glider udover det stille Hav,
Den trygler om Hjælp, den har kun eet Krav:
O kommer! O sprænger mit Fængsel!

Men Ingen kommer: Thi *Ludvigs* Arm
Knuger hver Villie og lukker hver Barm
Og tung over Landene hænger.
Kun Tanken er fri – og fri som en Fugl
Den flyver derop og speider i Skjul
Bag Vindvets gittrede Stænger.

Kun snæver er Cellen, og mørk og krum
Under Loftet ruger dunkel og stum
Et Fængsels kvælende Gysning.
Paa Væggen pikker et eensomt Uhr,
Fra Vindvet gennem den tykke Muur
Falder en dæmrende Lysning.

Men Taflet er dækket med Sølv og Glands,
Med Retter at kildre en Fyrstes Sands,
Med Vine, duftende, røde:
Den hele rige bugnende Last
Er kun en skarp, en bitter Contrast
At spotte den Fangne, den Døde.

Hist sidder han selv. See, han har lagt
Sin Maske bort, dog holder den Vagt
Og griner fra Væggens Stene –
Thi skal han ud blandt Mennesker gaae
Da maa han atter smedde den paa –
Men nu, nu er han alene.

Dog ak, hans Træk er skjulte som før:
Selv Tanken kan ei løfte det Slør
Hvorunder hans Aasyn sover –

Thi see, hans lange, hans dunkle Haar
Sine bløde Lokker om Ansigtet slaaer
Og skygger ganske derover.

Kun Panden er bar. O! hvor den er stolt,
Som om en Verden den indeholdt,
Denne hvide, hvælvede Pande!
Ak, dens kjække Planer, de Sjælens Bud,
Kan ikke flyve i Livet ud
Og bygge sig Stæder og Lande.

Hvi sidder han bøiet, med ivrigt Sind?
Hvad er det han ridser i Sølvfadet ind
Mens lavt med sig selv han taler?
Han venter ei Frihed, han ønsker kun
At Verden skal kjende en liden Stund,
Hans Skjæbne, hans Navn, hans Kvaler.

Nu kaster han det. Med skjælvende Fryd
Han lytter til Sølvets klingende Lyd,
Som falder fra Klippe til Klippe.
Det pladsker i Søen. Ha! mon det sank?
Man bjerger det vist; thi Skiven er blank –
Selv *han* kan ei Haabet slippe!

En fattig Fisker trækker det op –
Ak, han er en lydig, en ærlig Krop,
Han bringer det til Kommandanten.
Herren fixerer det arme Bæst
Og tordner til ham: Skurk, har du læst
Hvad her staaer ridset i Kanten?

Fiskeren skjælver og knuger sin Hat,
Sværger at hvad der i Skrift er sat
At tyde han aldrig vidste.
«Gaa hjem da Slave, og tak din Gud,
Thi havde du fundet en Tøddel ud,
Var denne Time din sidste.»

Men Fangen venter. Han drømmer saa lyst –
Han hører sit Navn gaae fra Kyst til Kyst
Og vække den Hevn, som har sovet.
Ak, Loddet han kasted i Skjæbnens Hav
Fremkalder kun en mørkere Grav,
Som lukker sig over hans Hoved.

Nu er han forsvunden. Tomt Taarnet staaer,
Den smeltende Klage aldrig gaaer
Om Aften hen over Søen –
Den skrækkende Maske ei meer man seer
I Messen – aldrig, ak aldrig meer
Man hører til Fangen paa Øen.

Man troede ham død. Han var det ei –
Endnu maa han rave en dunkel Vei
I Bastillens fugtige Huler.
Der har han mistet sin sidste Trøst:
Han seer ei Havets aandende Bryst,
Ei Stormen som over det kuler.

Men om hans Fangehuls snævre Muur,
Der myldrer Paris i et større Buur,
Dresseres og dandser i Blinde –
Kong Ludvig giver Musikken dertil
Og skotter imellem til Fængslet vild:
Han veed hvad der lurder derinde.

Her tabes Jernmaskens Spor i en Ørk,
Her døde han bort. Hans Død var mørk,
Var skjult som hans mystiske Skjæbne.
Men er det muligt at Geisten kan
Forlade sin Grav – da maatte vel Han
Tilbage for Hævnen at væbne.

Ha! var det hans Aand som rastløs gik,
Og tændte Mod dybt i Slavens Blik,
Og lærte Folket at tænke?

Kun han blandt Alle paa Jorden her
Ret kunde forstaae, hvor sødt det er
At bryde den knugende Lænke.

See! ned i Glemsels glidende Strøm
Bastillen sank som en kvælende Drøm,
Med sine Volde og Taarne:
Saa brast hvert Tryk paa vor skjønne Jord,
Af Frihedens Aande, af Frihedens Ord,
Som Avner ere de baarne.

Ja! Tiden har kastet sin Maske væk
Og viser de store, dristige Træk,
De aandfulde, spillende Miner.
Frihedens Banner hæver han kjækt
Og ruller det over en gjenfødt Slægt;
Han staaer paa Bastillens Ruiner.

Hvad skader det nu at Ingen veed
Hvem Jernmasken var, og hvad han leed?
Har Tiden ei fuldendt hans Levnet?
Skafottet drak af en Ludvigs Blod,
Paa Magtens Nakke staaer Slavens Fod;
Jernmasken, Jernmasken er hevnet!

Ghaseler

I.

Mangen dunkel stille Aften paa min Fremtid tænkte jeg,
Mangen frisk og deilig Morgen al min Fremtid skjænkte jeg.
Naar jeg gik tilsengs om Natten faldt en Verden over mig,
Naar mig Solen tidlig vakte alle Lænker sprængte jeg.
Ofte gik jeg paa Contoiret, flittig som et Pendeluhr
Og fuldproppet af Artikler over Loven hængte jeg –
Men, naar Fuglen ind ad Vinduet sang sin glade Frihedssang,
Sprang jeg op, og Bog og Akter hen i Krogen slængte jeg.
Naar jeg vilde Indlæg skrive som en Prokurator klog,
Uvilkaarlig alle Linier ind i Versform trængte jeg.
To Extremer ei forliges, hvo skal vige Pladsen her?
Saa jeg spurgte og min Tanke dybt i Grublen skænkte jeg,
Kunde dog ei Dybet lodde, var og blev en Mellemting:
Til det Ene, til det Andet hver en Udvei stængte jeg.

II.

Hvor Lauren dufter, kan man digte, male:
Hid trænger kun en fjern og døsigt Tale
Om Kunstens friske Blomst paa Livets Urt,
Her holde Folk sig til Naturen, prale
Med Fjeldets Bryst, som stirrer bart og purt,
Her lær man Mosset groe i stive Dale
Og sidder selv i Stuen og seer surt.
Jeg veed det vel, der er et Land, hvor svale
Og milde Dufte gjennem Skoven gaae,
Hvor Kunstnerlivet ligger ei i Dvale,
Men blusser herligt under Sydens Blaa.
I luftige, I skjønne Søilesale,
Hvor Billedverden hænger i sin Krands!

Skal Eders Pragt i skuffende og gale
Morgenaasyn kun dæmre for min Sands?
Hvi er jeg mat, hvi kan jeg ei befale
Hid til mit Land en Gnist af Eders Glands?
Ak! jeg er udenfor den hele Dands
Og bider mig knapt fast i Livets Hale.

III.

Ofte skjænder jeg paa Skjæbnen, at jeg maa i Landet være
Og fastfrossen som en Iistap til et Fjeld forbandet være.
Ofte sender jeg min Tanke om den krumne Horizont,
For at speide ud, hvor deilig det maa hist bag Vandet være.
For de hvide Silkeseil gaaer Tankeskibet høit og let,
Og med Ønsker og med Drømme maa det fuldt bemandet være.
Ak! det kommer ei tilbage med et Svar fra Palmens Kyst,
Paa Korallrev dybt mod Syden maa det vistnok strandet være.
Gid jeg sank tilbunds med Vraget i det varme, bløde Hav –
Gid jeg kunde som et Fnug i Sydens Dufte blandet være!
Dog, med stive Fingre maa jeg sidde her og skrive sligt –
Resignere hedder Løsnet, naar det ei kan andet være.

IV.

Jeg havde vel en Drøm engang, end hilse fjernt dens Dage mig,
Jeg husker deres Pragt og Lyst, hvo bringer dem tilbage mig?
I skjønne, grønne Haver gik jeg mellem høie Blomstertræer,
Og fra hver Kvist en gylden Frugt jeg modig kunde tage mig,
Den søde, unge Morgenluft, de klare Springvand lædsked mig,
Fra Rosenbusken hilsed sagte Nattergalens Klage mig,
Forunderlige Kvinder dandsed om mig paa det vaade Græs –
De vinkte mig enhver til sig og søgte at behage mig.
Og hulde Toner fulde gik i Bølger om mit spændte Bryst
Og i bacchantisk Hvirvel Alt med Vælde vilde drage mig. –
Da vaagned jeg, og følte nu at Drømmen var bedragelig,
At jeg var end paa denne Jord, var fattig, sulten, svagelig,
At Verden end en dygtig Stund ret vilde gjennembage mig.
Nu maa jeg atter paa min Post med Platituder plage mig –
Hvad Under om det hele Liv herefter ei vil smage mig?

V.

Gav Skjæbnen dig en Lyra i Forlening,
Da hæng den bort, søg en reel Betjening.
Hvad nytter det at synge og at spille,
Hvor Alt chrystalliseres i Forstening?
Hvem agter vel paa dine lette Sange,
Hvor det Solide spreder sin Forgrening
I tykke Bugter over Landets Kroge?
Tag Deel i denne spisende Forening,
Fortjen dit Brød, skriv Akter reent, hug Brænde –
Men dræb for Alting Sjælens indre Mening.

VI.

Men, hvad hører jeg min Kjære, er du ei forlovet endnu?
Har da Amor i dit Hjerte paa sit Kogger sovet endnu?
Tro for Alting ikke dette, ofte har han spændt sin Bue,
Tro dog ikke, at af Kjønnen Ingen har mig høvet endnu:
Mangt et sort og deiligt Øie har i Brystet tændt sin Lue –
Hjertet har jeg længst bortgivet, Haanden dog ei lovet endnu,
Ud at speide og at krydse, Aanden længst har sendt sin Due –
Før den kommet er tilbage, har jeg ikke vovet endnu.

VII.

Engang, engang i Hast jeg fik
Et Lyn af hendes sorte Blik.
Jeg vidste neppe hvad det var,
Beruset, uden Sands jeg gik,
Alene til mit stille Hjem.
Der tolked jeg den gamle Skik,
Det tause Øies søde Sprog,
Og ønskede kun endnu en Drik
Af denne klare Kildes Dyb.
Jeg drømte endog om et Nik
I Tilgift til mit Øiekast –
Ak Gud! jeg gjorde falskt Bestik.
Den næste skjønneste Morgenstund

Jeg saae igjen min lille Strik,
Nu var hun ikke ene meer,
En Officeer ved Siden gik,
Af ham jeg nu til Velkomst fik,
Et ikke meget kjærligt Blik.

VIII.

Inderst i den klare Bugt,
Smiler Huset hvidt og smukt,
Kysses halvt af Voven sødt,
Halvt af Popler indelukt.
Over Husets blanke Tag
Følger Maanen Skyens Flugt.
I det nordre Vindve hist
Er ei endnu Lyset slukt:
Bag det hvide, tynde Flor
Svæver let en Skygges Flugt.
Kunde jeg min Tankes Magt
Som en kraftig Vinge brugt –
Sad jeg bag Gardinet nu,
Plukked Livets bedste Frugt.

IX.

Baaden vugges paa den maaneblanke Flade,
Langs de brune Sider glider Voven hen,
Ned i Bunden, paa de tørre Blade,
Halvt den skjønne Glut er soven hen.
Mod den hvide Pande, mod de bløde Lokker
Bøier jeg mig dybt, forvoven hen –
Alt er stille, kun de fjerne Klokker
Klinge sagte over Skoven hen.
Turde jeg i denne tause Aftenscene
Aande let et Kys her oven hen!
Modig kun! jeg er jo ganske ene
Medens Baaden driver doven hen.

X.

Hver Aftenstund min Pige sang
Fra Hjørnevindvet ud mod Havet,
Min Sjæl ved disse Toner hang,
I dem laae alt mit Liv begravet.
Den klare, drømmerige Klang
Flød sagte over Lund og Bølger,
Et Udtryk af den dunkle Trang
Som Ungdomshjertet stille dølger.
Hvor stormed jeg, naar Stemmen svang
Sig kjækt paa Flugt i Aftenduften!
Hvor smelted jeg, naar i en lang
Akkord den døde hen i Luften!
Min indre Frister jeg betvang,
Jeg nøied mig med hendes Sange,
Jeg aldrig ind ad Vinduet sprang:
For Svarets Alvor var jeg bange.
I Lunden ved min Piges Bolig
Jeg lytted kun til hendes Sang:
Det er saa sødt at vugges rolig
Paa Haabets bløde Bølgegang.

XI.

Siden ei mit friske Liv kan dit Hjerte tvinge,
Vil jeg nu mit kolde Liig dig til Gave bringe.
Da jeg kommer dig dog nær, kan dig tæt berøre:
Af mit dunkle bløde Haar du en Fletning svinge,
Læg den om din Pande glat, husk den er forloren.
Mine Øine tro og blaa, kjækt du gjennemstinge –
Hæng dem i dit Øre da, det er Amethyster.
Paa din skjønnede hvide Hals, i de gyldne Ringe,
Fatte du mit Hjerte ind, som en rød Karfunkel.
Men for denne Stads jeg dog Eet mig vil betinge:
Er du ene for dig selv, Aftenen er dunkel,
Vifter jeg din røde Kind med min Dødningvinge –
Sidder du og drømmer sødt ved dit Flygels Toner,
Hører du mit sidste Skrig skjærende at klinge.

XII.

Ak, den bedste Halvdeel af mit Liv er skaaren bort,

Tomt og øde gaber kun det sorte Dyb.

Med de sidste Timer svinder Vaaren bort,

Aldrig smagte jeg dens søde Blomsterduft.

Hvad jeg elskte er til Graven baaren bort –

Vil jeg med min Klage gaae fra Dør til Dør,

Vise de med blodig Spot kun Daaren bort.

Ingen Ven jeg eier, ingen Læbe meer

Af de blege Kinder kysser Taaren bort.

Bellini

Fjernt i de dunkle, i de varme Lunde,
Hvor trygt Catania paa Vulkanen sover –
Der blev han født; og Harmoniens Vover
Frit om den unge Sjæl alt bæve kunde.
Thi Livet strømmer der med Friskhed over
De grønne Bjerge i Akkorder runde –
Og Sproget fløiter sødt fra Folkets Munde
I Viindruerankens dæmrende Alkover.
Han løste disse Hjemmets Melodier
Og skabte sig af dem et Sporg, som trænger
Til Hjertets sidste Dyb, skjøndt Ordet tier.
I Stilhed kan han nu ei dvæle længer:
Sit varme Liv til Kunsten han indvier
Og Æreskrandsen blank i Norden hænger.

Hvi blev han ei i sine gyldne Dale?
Han kunde sendt som Budskab sine Toner
Let over Alperne til Kuldens Zoner
Og smeltet Isen med sin friske Tale.
Men han kom selv, for i de kolde Sale
At hente Smigers tomme Flitterkroner –
Da knuged ham de haarde Regioner
Og Sydens unge Blomst vel maatte dale.
I fremmed Jord nedsænkte de hans Kiste
Og i Paris man klager høit og lider
Fordi sit Legeværk man skulde miste.
Men i hans Fødeland ved Nattetider
Af al hans Sang en Efterklang, den sidste,
Igjennem Myrtheskoven sagte glider.

Reiseskizzer

Hjemmets Kyst

Aftnen holder
Sine Taagefolder
Over Norges sønderrevne Kyst,
Skibet haster
Ud fra Land og kaster
Mod det hvide Skum sit sorte Bryst.

Maanen dukker
Af sit Hav og lukker
Op sit vaade, sværmeriske Blik,
Seer paa Vove,
Seer paa Kystens Skove,
Sender dem en natlig Kvægedrik.

Høit i Stavnen,
Hilst af Bølgefavnens,
Staaer veemodigstemt en eensom Mand:
Med de sidste
Klipper skal han miste
Synet af sit elskte Fødeland.

Havet sover,
Taushed svæver over
Skibet paa den sagte Nattevind.
Maaneglandsen
Ligger blank paa Skandsen,
Hvorfra lyder Nattevagtens Trin.

Friskt det lufter,
Graneskoven dufter
Skarpt og hjemligt fra den kjendte Bred,
Hjemmet vinker –
Men en Stjerne blinker
Fjernt mod Syden, længer, længer ned.

Barndomsminder
Over Fjeldets Tinder
Som en venlig Aftenrøde gaae –
Men det Fjerne
Lokker dog saa gjerne
Med sit dybe, underlige Blaa.

Mandens Tanker
Finde intet Anker,
Gynge sagte mellem begge hen:
Hjemmets Strande,
Fjerne, skjønnne Lande
Drage begge til sin Pol igjen.

Saa er Livet:
Guderne har givet
Os til Selskab her et Sødskendpar:
Savn og Længsel,
Frihedsluft og Fængsel –
Give vovelviis vor Tanke Svar.

Den svenske Bye

At gjæste man lyster
Den fornemme Bye,
Som staaer der og bryster
Sig pudset og ny.

Man tør ikke reise
Forbi slig en Stads,
Hvor Husene kneise
Mod Søiler og Fjas.

Man maa lade virke
Paa Sindet i Rad,
Den prægtige Kirke,
Det marmorne Bad.

Kun Skade, der banker
Ei Liv i den Stads
Og Kjedsomhed spanker
Paa Gade og Plads.

Kun Skade at Regnen,
Saa iiskold og graa,
Er tung over Egnen,
Hvor Klipperne staae.

At Tiggerdreng lyver
Og klynker i Nød:
«Ak! giv mig en Styver,
Min Papa er død.»

At Misforsterflaget,
Det blaa med en Lap,

Stolt vaier fra Taget
Og Skibet i Kap.

Ud! ud paa det friske,
Det stormende Hav!
Lad Bølgerne pidske
Og aabne sin Grav!

Lad Stormene klemme,
Reis Hav! kun din Kam –
At Hjertet kan glemme
Sin Sorg og sin Skam.

Land!

Mandskabet larmer og skurer paa Dækket,
Morgenen lysner med Koketteri,
Soveren dybt i Kahytten blier vækket –
Der er for kvalmt, ham maa op i det Fri.

Ak! hvor det slingrer! – saa hold dig i Rebet,
Klem dig med Knæet i Lugen her fast!
See kun, hvor Stormen i Seilet har grebet,
Kjøl dig i Bølgernes sprøitende Kast!

Vældige Stemmer til Ottesang klinge
Rundt om det stolte, det aandende Hav –
Tusinde, tusinde glimtende Ringe
Rulle, som Mennesket, bort i sin Grav.

Øiet blier træt af den evige Flade,
Søger et Punkt for at hvile derpaa,
Søger en Skov med dens livsgrønne Blade,
Kan ei udholde det skinnende Blaa.

Land! Land! man raaber nu; seer du det ikke?
Land for dit Øie og Land for din Fod! –
Ak, men hvor er det da? hjælp mine Blikke,
Intet jeg seer uden Bølger og Flod.

Hjemfødning! mærk dog den blaalige Stribe
Flad om den luftige, fri Horizont –
Dette er Landet; der, maa du begribe
Viser ei Klippen sin truende Front.

Nu, saa lad gaae til de smilende Dage
Hist i det flade, det fremmede Land!

Men, naar jeg styrer til Norge tilbage,
Kjender jeg bedre dog: Land! der er Land!

Kronborg

Kysten sagte sig høiner,
Havet er blaat –
Mørkt over Bølgen jeg øiner
Det første Slot.

Thi mit Fædreland kjender
Ei Taarn og Muur,
Der begynder og ender
Kun den høie Natur.

De stolte Klippernes Borge
For Intet man har –
Man behøver ei Kunst i Norge,
Den Ting er klar.

Her bødes paa lave Grunde
Med kunstig Ziir:
Man reiste et Slot ved Sunde
Med Taarn og Spiir.

End truer det stolt udover
Hav og Bred,
Og indenfor Muren sover
Aarhundreders Fred.

En enkelt Erindring bryder
Glemselens Skal –
Et sagte Kvindetrin lyder
I den hvælvede Hal.

Bølgerne synge vilde
Til den gamle Borg

Om Caroline Mathilde
Og hendes Sorg.

Kjøbenhavns Rhed

En Normand seiler til Kjøbenhavn
At gjæste den gamle Glands.
Han vil dog sige, om kun af Navn,
«Jeg har været udenlands.»

Men, da han var der og Ankeret faldt,
Da kjendte han Hjemmets Sang:
Det var, som havde han seet det Alt
I sin Barndom engang.

Hans Fader havde ofte fortalt
Om den gode, gamle Tid,
Da Kjøbenhavn var Ordet, som gjaldt,
Og Norge skattede did.

Nu staaer han, det unge Norges Søn,
Her paa en fremmed Bund,
Han eier nu selv en Hjemstavn skjøn,
Og fri er hans Odelsgrund.

Sin fordums Herre han ynker nu fast,
Som gaaer i det gamle Aag –
Men glemmer i patriotisk Hast,
Han hersker endnu ved sit Sprog.

Det hjælper ikke at nægte med Gru,
Der er dog Noget deri:
Ak Kjøbenhavn vel hævder endnu
Et aandeligt Supremati.

Jøderne

Jeg havde ofte Lyst at see
De stakkels Jøders Spot og Spee –
Man havde mig saameget fortalt
Om denne gamle Folkepjalt.

Men, takket være vort frie Land,
Til Norge de ei komme kan –
Vil altsaa Nogen kjende dem,
Maa han, som jeg, her længer frem.

Aldrig saasnart stod Skibets Stavn
I Rheden her ved Kjøbenhavn,
Før Jøder myldrede ombord
Og skreg i deres eget Chor.

Der gik en Gysen over mig
Da jeg saae dette Folkeliig,
De skarpe, østerlandske Træk,
Som ingen Tid kan viske væk.

Der var en sær, uhyggelig Ild
I deres heftige Minespil,
Forbandelsen paa Panden sad
Og trykte Sjæl og Villie flad.

Men, duer Jøden ikke stort,
Hvo har ham til en Usling gjort?
Hvo hang en Bolt ved hvert hans Fjed
Af christelig Barmhjertighed?

Forstødt, foragtet og forfulgt,
Har Jøden sine Kvaler dulgt.

Han kryber for sin Bøddels Fod,
Men lurer paa hans Hjerteblood.

Skam dig, du stolte christne Mand!
Thi Jøden dig anklage kan –
Han dele skal din Frihedskrands,
Han er din Broder, og du hans.

Og du mit Norge! Friheds Søn!
Du Fremtids Pant, saa ung, saa skjøen,
Som sætter al din Stolthed i
At være lys, at være fri,

Du lukker dine Havne til
Naar Jøden Fristed søge vil,
Du støder fornem bort et Folk –
Er det at være Friheds Tolk?

Nei! Frihed bruger ei til Skjold
En gammel Fordoms Muur og Vold:
Hans Hjelm er aaben, Øiet lyst
Og Kjærlighed boer i hans Bryst!

Holberg

Man averterte et af Holbergs Stykker
Her paa hans Scene, her i Kjøbenhavn –
Det var som før – thi Alt i Verden rykker
Til Glemsel frem, kun ikke Holbergs Navn.

Jeg gik derhen. Jeg vilde see den Skygge
Fra fordums Tid, klædt ud i Livets Dragt,
Som hersker nu, da Dagens Slægter bygge,
Som Oldefædre har til Latter bragt.

De traadte frem, de sælsomme Figurer,
Med sine stive, latterlige Trin –
Jeg kjender dem, men bag dem Døden lurer
Og stirrer iisnende paa Scenen ind.

Man applauderte, loe som var man gale
Og overalt lød Jubelraab og Støi –
Det var som om jeg hørte Aander tale,
Som Stormens Brusen om en Kjæmpehøi.

Man loe endnu og kaldte ham den Største,
Da Alt blev endt, og Huset lukket i –
Veemodig gik jeg hjem – maaskee den Første,
Som Holberg stemte til Melancholi.

Byrons Statue

Til Slottets stolte Sale
En fremmed Yngling gik,
At lade Kunsten svale
Hans længselshede Blik.

En Fugl i Laurbærlunden
Han vugged sig paa Kvist,
Hans Vinge end var bunden,
Hans Kraft sig ei bevidst.

Hvorfor hans Hjerte brændte
Ham Ingen havde sagt,
Endnu han aldrig kjendte
Til Kunstens høie Magt.

Man aabned Slottets Porte
Til Kunstens Helligdom –
Hans Aandedrag blev korte,
En Angst ham overkom.

Fra Salens Hvælving vifted
En Søndagsluft til ham –
Hans Liv sin Scene skifted,
Han glemte Verdens Bram.

Her stod de hvide Guder
I Marmorkraft og Fred –
For dem hans Øie luder
Til Jorden blændet ned.

Han syntes at der bruste
En Storm i Salens Dom,

Hans Vinger bleve knuste,
Hans Afmagt mere tom.

Da saae han i det Fjerne,
Ved Salens sidste Muur,
En jordisk Ledestjerne,
En herlig, let Figur.

Det var et jordiskt Øie,
Det var en Dødelig:
Her kan hans Sjæl sig bøie
Og dog ei glemme sig.

Ja! det er Byrons Støtte,
Den herlige, den frie!
Thorvaldsens Kunst her mødte
En Byrons Phantasie.

Hvor dristig, stolt den smiler
Som Aanden paa sin Flugt!
Hvor synlig Tanken hviler
Om Panden, let og smukt.

Hvad Poesien tænker,
Plastikken tryller fast:
Dog er det ingen Lænker –
En evig Flugt og Hast.

Min Mester! lad mig knæle
Her ved din Støttes Fod!
De strenge Guder kvæle
Mit Hjerte og mit Mod.

Den Unges Haab du kjender,
Du vandred Jordens Vei –
Du veed, hvor Drømmen ender
Og du har grædt som jeg!

Moder og Datter

(Et Basrelief af Thorvaldsen)

«Mit Barn, o! fly min Aandes Pest,
Lad gamle Moder døe:
For hende passer Graven bedst,
Men du er Livets Møe.

Vaag ei for mig, vaag ei for mig
Den lange Nat saa tro!
Kys ei min Haand, den smitter dig –
Gaa hen og sov i Ro!»

Men Pigen svarer ei dertil,
Hun knæler sagte ned –
Og nærer med sin Ungdoms Ild
Den syge Moders Fred.

Hun pleier hende Nat og Dag
Med aldrig trættet Mod –
Og hvert det gamle Hjertes Slag
Hun køber med sit Blod.

Og som den Gamle langsomt steg,
Den Unge segned mat:
Kold blev den unge Kind og bleg,
Slukt Øiets blanke Nat.

Hun tænkte paa sin Barndoms Sang,
Saae Moder frisk igjen,
Tog hendes Haand endnu engang –
Og slumred roligt hen.

Den høie Kunstner stod og saae
Paa Baaren veemodsfuld,
En Taare i hans Øie laae –
Den Taare blev til Guld.

Den glindser endnu tung og heed
Paa Marmorstenen, hvor
Han hugged ud, at Kjærlighed
Endnu i Verden boer.

Rosenborg Slot

Midt i Byen, den lyse, moderne,
Hæver sig sælsomt det gothiske Slot,
Sørger, som en Choral fra det Fjerne,
Dybt over Tidens Latter og Spot,
Tænker saa gjerne, dvæler saa gjerne
Over den Tid, da man havde det godt.

Ak! da høiselig Kong Christian den Fjerde,
Han, som man ene kan prale lidt med,
Legede her mellem Kvinder og Sværde –
Havde man Kraft til at glæde sig ved,
Intet man kjendte til Tvivl og til Lærde,
Den, som slog til, havde Resten i Fred.

Nu er hans Slot til en Kramkiste blevet,
Hvor den Nysgjerrige maaber sig mæt,
Hvor man af Konger, som engang har levet,
Viser frem Klæder og Guld og Skelet –
Hvor man har Thronen forglemt og forrevet,
Talerør, Dukker og Speilkabinet.

Men, naar Natten synker paa Haven,
Mørk som en Fortids drømmende Sky –
Stige de gamle Gespenster af Graven,
Herske alene i Slottet paany –
Kirstine Munk i Kniplingskraven
Stirrer udover den slumrende By.

Den levende Model

Man førte mig en Dag ind i Bissens Atelier:
Jeg kjendte Formens Ydre, men vilde ogsaa see
Hvorledes Kunstens Tanke sprang frem af Stenens Blok,
Som Blomstens fine Blade af Stammens tørre Stok.
Jeg stod i Kunstens Værksted, dens Atributter laae
Omkring mig: mangt et Billed fra Væggen til mig saae,
Der stod en Guddom skjult i sin Marmorkruste end,
Hist laae en afbrudt Fod, der et Basrelief igjen.
Men midt i Stuen hæved sig en Forhøining vel,
Hvorpaa der laae en nøgen, en levende Model.
Lys faldt fra oven blidt paa hans skjønne Former ned:
Endymion, som sover i Maanens stille Fred.
Der sad Elever om ham og tegned, flittigt, tyst,
Mens Livets friske Strømme gled ind i deres Bryst:
Thi kun af Livets Former kan Aanden skabe Kunst,
Det Ideale nærer sig af Naturens Gunst.

Theatret

Theatret her er Eet og Alt;
Man taler om intet Andet –
Et Stykke som gik, et Stykke som faldt
Er Nyt for hele Landet.

Man bruger Kunsten som Surrogat
For Livet, det færske, det ægte:
Og Sligt forstaaer man at tage fat,
Det lader sig ikke nægte.

Ved Trylleordet fra Hendes Mund
Bortdrømmes hver bitter Time –
Man kan vel glemme sin Skam en Stund
Over den herlige Mime.

Hjemme gaaer det just modsat til:
Der groer det Reelle alene,
Der giver Folket sit eget Spil
Paa Livets alvorlige Scene.

Men Smagen – hvo vilde nægte det? –
Dog falder lidt i det Grove:
Naar man har politisert sig mæt,
Lægger man sig til at sove.

Her har man strax Extremer to:
Jernrustet Kampen at gjæste –
At vugges i Kunstens Arm til Ro –
Gud veed hvad der er det Bedste.

Billedgalleriet

De brogede Tavler om Væggene hænge,
Figurer og Rammer sig trykke og trænge
Og blænde den Fremmedes Blik.
Er dette da Kunsten? er dette hans Drømme,
Den Kilde, hvoraf han tænkte at tømme
En Lægedomsdrik?

Et Chaos af brogede Syner ham skrækker,
Uendeligt hen for hans Øie sig strækker
En glimtende bølgende Søe –
Men hvis han ei svimler, o! hvis han blot kunde –
Da hæver sig op fra de dybeste Grunde
En smilende Øe.

Da løsner en kvægende Form sig af Vrimlen,
Da løfter et bedende Blik sig mod Himlen
Med Taareglants i –
Da aander et Landskab i Aftenens Toner,
Da ordne sig Blomster og skaarne Citroner
I smuk Harmoni.

Hvad veed han om Alt er den rigtige Skole,
Den franske, den hollandske? Han bør blot stole
Paa Hjertets naturlige Drift.
Lad Kunstneren koldt kun beregne og dømme –
En Lægmand kan føle, en Lægmand kan drømme
Om Præsternes Skrift –

Ved et Malerie af Dahl

Hilser mig et Pust fra Hjemmets Lande?
Skummer ei de grønne, stride Vande,
Sørger Granen ikke dunkelgrøn?
Blødt groer Mosset paa de vaade Stene,
Fjernt og luftigt staaer en Fjeldtind ene –
Saadant maler kun en Norges Søn.

Og i danske Sale skal jeg søge
Disse Farver? Mellem danske Bøge
Hængte man en Mindekrands for *Ham*,
Medens Norge paa hver Skilling veier,
Af sin egen Kunstner Intet eier,
Intet uden Mindet om sin Skam!

Fædreland! os nu af denne Kilde!
Snart maaskee, o! snart er det forsilde,
Snart hans Haand med Penslen synker mat –
Og naar da hans Øine ere lukte,
Naar hans Farver er med Livet slukte –
Vil du sørge eensom i din Nat!

Frederiksborg

1.

Gjennem tause brede Bøgeskove
Drager Vognen langsomt frem,
Passagererne de sove,
Drømme sødt om deres nære Hjem –
Vaagne kun ved hvert et Knald af Pidsken
Naar vor Kudsk taer fat –
Bag mig lyder to Forelsktes Hvisken
I den romantiske Nat.

Dybt fra Skoven trækker Aftentaagen
Malerisk og let,
Stjernen blinker smilende og vaagen
Gjennem Løvets Net.
Hjemligt, dunkelt, bag de tætte Grene
Slumre Skovens Dyr –
Hist en hundredaarig Bøg staaer ene
Med sine Eventyr.

Taarn paa Taarn nu dukker op af Søen –
Det er Fredriksborg:
Mørk og colossal den staaer paa Øen,
Tænker paa sin Sorg:
Ingen kraftig Ridderspore klinger
Meer i Kongens Sal,
Natteravnen flyer paa tause Vinger
I det graa Portal.

2.

Hvo huser nu i disse glemte Sale,
Hvor Gjæstens bange, halvt nedtrykte Tale
Gjenlyder huul og stærk?
Portraittet stivner i sin Sølvmoers Kjole;
Langs Væggen staae de høie, svære Stole
Med skaaret Billedværk.

Trofaste Vidner fra en kraftig Alder
Er disse stolte, disse brede Haller
I Ridderborgen end.
De svære Masser knuge Sind og Øie,
Men luftigt buer Loftet mod det Høie
Og hæver det igjen.

Halvt angst Nutids Søn kun gjennemiler
Det vide Rum, hvor Tidens Sphinx nu hviler
Og stirrer paa ham med sit Gaadeblik.
Her er saa stort, saa luftigt dog i Salen,
Her banker Hjertet høit, som før paa Valen:
Hver Steen fortæller os en Kjæmpeskik.

3.

Oppe under Taget boer en Landskabsmaler,
Hænger, som en Svale, paa den røde Muur,
Stjæler Farverne, naar Solen daler
Over Sjællands deilige Natur.

Let forbi hans dybe Vindve svæver
Der paa Himlens Blaa en sølvhvid Sky –
Aftenklokken blidt og sagte bæver
Over Søen fra den stille By.

Taarnet kaster langs de døde Vover
Brede Skygger, vækker Egnens Frygt –
Paa den øde Hvælving sødt dog sover
Kunstens Genius, som Barnet trygt.

4.

Farvel, farvel du gamle Slot,
Jeg seer dig aldrig meer!
Snart som en deilig Drøm jeg blot
Vil huske, jeg var her.

Naar jeg er fjernt i Livets Støi,
Da vil du rolig staae,
Og speile Muur og Kobberfløi
I Bugtens blanke Blaa.

Naar jeg er glemt forlængst, og død,
Da vil du endnu staae
Mens over dig i Aftnens Glød
De lette Skyer gaae.

Farvel, farvel endnu engang.
Du Mindets stolte Hal –
Saalangt jeg øiner dig, min Sang
Som Ekko lyde skal.

Fredensborg Have

En høstlig Aften gjennemsigtig hviler
Let over Parkens sidste Sommerliv,
Den hvide Marmorstøtte stille smiler
Fra Enden af Alleens Perspektiv,
Fra Esrom Søe de røde Straaler funkler,
Veemodig staaer den glemte Normandsdal –
De høie Bøgestammer ere dunkle
Og brede Piller i en Tempelhal.

Hvor her er dødt! det gule Blad kun falder
Med sagte Raslen fra sin Krone ned,
En eensom Fugl med bløde Toner kalder
Fra Skovens Indre, som Erindrings Fred,
Det øde Slot vidt over Haven skuer
Dets hvide Mure er en Dødnings Kind –
Nu slukkes Aftensolens sidste Luer
Og Natten aander kold i Skoven ind.

Her var det godt at sove fra sin Kummer
At hvile roligt efter Livets Kval!
Her kunde Sjælen dysses sødt i Slummer
Ved Aftenluftens Gang i Skovens Sal –
Her kunde Brystet sine Vunder lukke,
Og Smerten lindres til en venlig Sorg
Naar Høstnaturens blide Aander sukke
I Haven ved det stille Fredensborg!

Marie Stuart

(Efter Opførelsen af Schillers Tragedie)

Hvad Øieblik bedriver,
Hvad skjules af et Nu –
En anden Slægt opliver
Til Rædsel og til Gru.

Man priste hiin blodige Gjerning,
Begrov Marias Krop –
Nu vender Tidens Terning
En anden Side op.

Thi Efterslægten kommer
Og den skal skifte Ret –
Den er Marias Dommer
Og *din*, Elisabeth!

Dog Mængden er for broged,
Dens Lys er vilde Blus,
Og derfor ledes Toget
Af Kunstens Genius.

Nu har han afsagt Dommen,
Nu har han skiftet Ret –
Nu er *din* Time kommen,
Stolte Elisabeth!

Den sidste Aften

Nu er min Tid udrunden
Og Dækket falder
Afskedens Valdhorn gjalder
I Bøgelunden;
Mig Hjemmet kalder –
Hvad har jeg vunden
I Grunden?

Paa denne lille Reise
Jeg tænkte længe:
Mit Flag jeg vilde heise
Paa fremmed Vænge.
Til slig en Friluftsvandring
Jeg kunde trænge:
At blæse en Forandring
I Livets Streng.

Jeg veed ei hvad jeg vilde –
Her har jeg vanket,
Har seet Kirstens Kilde,
Paa Gaden spanket –
Kan Alt end ikke skjænke
Mig Væxt til Kraften,
Vil jeg dog stedse tænke
Paa denne Aften.

Erindring

Jeg sidder atter hjemme paa mit Kammer,
De gamle Meubler grine stygt til mig,
Den sultne Praas i Lysepladen flammer,
Og Musene bag Væggen føre Krig –
Her er prosaiskt, saa det er en Jammer,
Mit friske Reiseliv er nu et Liig.
Forbi, forbi er Glædens korte Dage,
Hvor er de nu? hvad har jeg nu tilbage?

Tys! – fra det Fjerne en Choral sig hæver,
Som Nattens Maane af den dunkle Søe,
Og nærmere, og nærmere den svæver
Som Serenaden til en elsket Møe –
Den fulde Klang i Nattens Stilhed bæver
Og vækker Hjertets Minder, før de døe.
O! lad mig drømme medens Tonen klinger!
O! lad mig vugges paa de bløde Vinger!

Jeg kjender dig, du Lysalf fra det Høie –
Erindring! det er dine Vingeslag!
Hvor sødt, hvor lifligt svømmer i dit Øie
Et bedre Billed af den svundne Dag!
Hvor dine Palmer kjølende sig bøie
Om Brystets korte, feberhede Slag
Et Dyr kan spænde Øieblikkets Sene,
Men eie dig – kan Mennesket alene.

Lad nu kun Hverdagslivets Pandserplader
Omspænde Hjertets sværmeriske Lyst –
Lad Skammen stige end til flere Grader
Og Aktebjerge væltes paa mit Bryst –
Jeg kan dog sende over Byens Gader

Et Blik til Havet og til Drømmens Kyst,
Om Alting svigter, kan jeg søge Lindring
I dine Arme, kvægende Erindring!

Andreas Munchs *Ephemerer* er lastet ned gratis fra e-bokportalen Bokselskap.
Lesetekst og flere nedlastningsmuligheter m.m. er gratis tilgjengelig på
bokselskap.no